

การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
ในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว

จำสืบทำรวจ อามร อุแก้ว

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการเมืองการปกครอง
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
มิถุนายน 2558
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ อามร อุ่แก้ว ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตร
มหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ดร.จักรี ไชยพินิจ)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

..... ประธาน

(ดร.จักรี ไชยพินิจ)

..... กรรมการ

(ร้อยตำรวจเอก ดร.วิเชียร ตันศิริกงกล)

..... กรรมการ

(ดร.ไชยา กุฎาคาร)

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร)

วันที่ 15 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2558

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษา และช่วย
คำแนะนำ แก่ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง จาก ดร.จักรี ไชยพินิจ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ดร.ไชยา กุฎาคาร และร้อยตำรวจเอก ดร.วิเชียร ตันศิริคงคล ที่ได้กรุณาแนะนำ ทำให้ผู้วิจัยได้รับ
แนวทางในการศึกษาค้นคว้างานนิพนธ์อย่างถูกต้องและสมบูรณ์ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่าง
สูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ดังปรากฏนามในงานนิพนธ์ฉบับนี้ที่ได้กรุณา
ตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหา และความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในการศึกษาค้นคว้า อีก
ทั้งขอเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ นางยุพรศ เทียงธรรม กำนันตำบลบ้านแก้ง และนายไพเราะ อ่อนน้อม
กำนันตำบลโคกปีบเมือง ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลในเขต
ตำบลบ้านแก้งและตำบลโคกปีบเมือง และขอขอบพระคุณผู้นำชุมชน ในเขตตำบลบ้านแก้งและ
ตำบลโคกปีบเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเพื่อ
เก็บรวบรวมข้อมูลให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบิดามารดาและครู
อาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ จนทำให้ผู้วิจัยมีความพยายามในการทำงาน
นิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จด้วยดีในที่สุด

จ.ศ.ต. อามร อุ่แก้ว

56910383: สาขาวิชา: การเมืองการปกครอง; ร.ม. (การเมืองการปกครอง)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม/ ผู้นำชุมชน/ การป้องกันอาชญากรรม/ ตำรวจ/ สถานีตำรวจภูธร/
สระแก้ว

อามร อุแก้ว: การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่
ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว (PARTICIPATIONS OF COMMUNITY
LEADERS IN PREVENTING CRIMES WITH POLICE OFFICERS IN KHAO-SINGTOE
PROVINCIAL POLICE STATION, SAKAEO PROVINCE) คณะกรรมการการควบคุมงาน
นิพนธ์: จักรี ไชยพินิจ, ร.ด., วิเชียร ตันศิริคงคล, ร.ด., 81 หน้า. ปี พ.ศ. 2558.

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
ในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของ
ผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศและทรัพย์สินที่
เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของ สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต และเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วน
ร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของ สถานี
ตำรวจภูธรเขาสิงโต จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัย
อยู่ในพื้นที่ เก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรจำนวนทั้งหมดที่เป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ประกอบด้วย
กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 19 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 72 คน เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม
และใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนา ด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสถิติเชิงอนุมาน t - Test และ One - way ANOVA

ผลจากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมชุมชนในการ
ป้องกัน อาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาระดับการมีส่วน
ร่วมเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการมีส่วนร่วมในด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่
ตำรวจมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และด้านการเรียนรู้การป้องกัน
หรือการฝึกอบรม การป้องกัน ส่วนด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ด้าน
การสนับสนุนกิจการตำรวจ ส่วนการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมชุมชนในการป้องกัน อาชญากรรม
กับเจ้าหน้าที่ตำรวจฯ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่
อาศัยอยู่ในพื้นที่ พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
ในด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรม การป้องกัน ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ และด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่แตกต่างกันอย่าง
นัยสำคัญทางสถิติ .05

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามในการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวความคิดเรื่องการมีส่วนร่วม.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม (Crime prevention).....	20
ข้อมูลทั่วไปของสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
ประชากรที่ใช้ในการศึกษา.....	42
เครื่องมือในการศึกษาวิจัย.....	43
การหาคุณภาพของแบบสอบถาม.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
ระยะเวลาในการศึกษา.....	45
วิธีประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการศึกษา.....	47
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	48
ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกัน อาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว..	50
ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมุติฐาน.....	55
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	66
สรุปผล.....	66
อภิปรายผล.....	69
ข้อเสนอแนะ.....	71
บรรณานุกรม.....	72
ภาคผนวก.....	76
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	81

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1	คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ ที่เกิดขึ้นในเขตท้องที่สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต..... 31
2-2	คดีความผิดต่อชีวิต ร่างกายและเพศที่เกิดขึ้นในเขตท้องที่สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต..... 32
2-3	ประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ที่เกิดขึ้นในเขตท้องที่สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต..... 33
2-4	น่าสนใจ ที่เกิดขึ้นในเขตท้องที่สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต..... 33
2-5	คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย ที่เกิดขึ้นในเขตท้องที่สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต..... 34
4-1	ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....
4-2	ค่าเฉลี่ยของภาพรวมของระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกัน อาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว..... 50
4-3	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกัน อาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจฯ ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือ การฝึกอบรมการป้องกัน..... 51
4-4	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกัน อาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจฯ ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ..... 52
4-5	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกัน อาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจฯ ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ..... 53
4-6	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกัน อาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจฯ ด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ..... 54
4-7	การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกัน อาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จำแนกตามเพศ..... 56
4-8	การเปรียบเทียบความแปรปรวนของระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการ ป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จำแนกตามอายุ..... 57
4-9	การเปรียบเทียบความแปรปรวนของระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการ ป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จำแนกตามระดับการศึกษา..... 58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
4-10	การเปรียบเทียบความแปรปรวนของระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการ ป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	59
4-11	การเปรียบเทียบความแปรปรวนของระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการ ป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จำแนกตามอาชีพ.....	60
4-12	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำ ชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต ตามด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ.....	61
4-13	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำ ชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต การร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ.....	62
4-14	การเปรียบเทียบความแปรปรวนของระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการ ป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จำแนกตามรายได้ (เฉลี่ย) ต่อเดือน.....	63
4-15	การเปรียบเทียบความแปรปรวนของระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการ ป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต.....	64
4-16	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	65

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	6

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้มีการพัฒนาประเทศชาติขึ้น ทำให้ประเทศเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาประเทศ จึงจัดอยู่ในกลุ่มของประเทศที่กำลังมีการพัฒนา ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับประเทศในหลายด้านไม่ว่าจะเป็นในด้านครอบครัว ชุมชน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความมั่นคงตลอดถึงการเปลี่ยนแปลงด้านการเมืองและในที่สุดก็จะเกิดเป็นปัจจัยต่าง ๆ ที่จะเป็นต้นเหตุให้เกิดผลกระทบที่เป็นอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เพศ และทรัพย์สินของประชาชนที่จะเกิดขึ้นในรูปแบบของอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ ซึ่งสิ่งที่กล่าวมาแล้วดังกล่าวข้างต้นจะทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน และได้รับความเสียหายเป็นอย่างมาก หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขให้เบาบางลงและในบางเรื่องก็ควรจะไม่ใช่เกิดขึ้นอีก โดยเฉพาะในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งมีหน้าที่ในการบำบัดทุกข์และบำรุงสุขให้กับประชาชน โดยตรงนั้นก็พยายามอย่างยิ่งที่จะหาวิธีการในการช่วยเหลือเพื่อเป็นการปกป้องชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนมิให้เกิดความเดือดร้อน และความเสียหายดังกล่าวข้างต้น โดยได้มีการสั่งการให้ทุกสถานีตำรวจต่าง ๆ ทั่วประเทศดำเนินมาตรการเร่งด่วนในการป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้นกับประชาชน เช่น นโยบายการบริหารราชการหลัก 8 ข้อ ของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เพื่อให้ทุกสถานีตำรวจยึดถือเป็นแนวทางการปฏิบัติเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและแก้ไขความเดือดร้อนที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนในโอกาสต่อไป

แต่เนื่องจากปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนั้นถือได้ว่าเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดเป็นภาระอย่างมากของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและเป็นภาระอันสำคัญของสถานีตำรวจทั่วประเทศ ซึ่งในแต่ละสถานีนั้นขาดแคลนทั้งงบประมาณ กำลังพล และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งทำให้ไม่เพียงพอต่อการที่จะรับมือกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับประชาชน ทางสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโตก็เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่ต้องประสบปัญหาดังกล่าว กล่าวคือสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโตมีกำลังพลทั้งสิ้นจำนวน 45 นาย แยกเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร 21 นาย เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนจำนวน 24 นาย ซึ่งในจำนวนทั้งหมด 45 นาย ได้ไปช่วยราชการที่กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสระแก้ว และสถานีตำรวจอื่นจำนวน 5 นาย คงเหลือประจำการที่สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโตจำนวน 40 นาย ต้องรับผิดชอบประชาชนในเขตตำบลบ้านแก้งและตำบลโคกปีน้อง รวมประชากรทั้งสิ้นจำนวน 15,694 คน เฉลี่ยเจ้าหน้าที่ตำรวจหนึ่งคนต้องรับผิดชอบประชาชนประมาณ 392 คน ทำให้

ประสิทธิภาพในการป้องกันอาชญากรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไม่อยู่ในระดับที่ควรจะเป็น ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงได้มีแนวคิดในการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน องค์กร หรือหน่วยงานต่าง ๆ มาร่วมกันหาแนวทางต่าง ๆ เพื่อเป็นการร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ โดยได้คิดค้น โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ในรูปแบบของการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน โดยส่งเสริมให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ของแต่ละสถานี เข้ามามีส่วนร่วมในงานด้านต่าง ๆ เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาภาคประชาชนของสถานีตำรวจหรือที่เรียกชื่อว่า คณะกรรมการติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานตำรวจ (กต.ตร.) หรือโครงการประชาชนร่วมใจด้านภัยอาชญากรรมและยาเสพติดให้โทษ โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม หรือ โครงการอาสาสมัครตำรวจบ้าน เป็นต้น ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ก็ได้ผลระดับหนึ่ง

ในส่วน of สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต ผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บังคับบัญชาป้องกันปราบปราม ซึ่งต้องรับหน้าที่ในการดูแลด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยตรง เห็นว่าถ้าเราสามารถที่จะประสานงานและได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่มีลักษณะงานคล้ายกับงานของตำรวจ โดยมีตัวเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและมีอำนาจหน้าที่ทางกฎหมายในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนมาช่วยสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการป้องกันแก้ไขอาชญากรรมที่อาจจะเกิดขึ้น ในเขตพื้นที่รับผิดชอบก็จะทำให้ปัญหาอาชญากรรมลงน้อยลงไปในระดับที่น่าพึงพอใจเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งหน่วยงานที่จะกล่าวถึงนี้ก็คือ หน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ใต้งค์ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีหน้าที่ในการบำบัดทุกข์และบำรุงสุข เช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยในระดับอำเภอก็คือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองของอำเภอนั้นเอง อันประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ที่อยู่ในตำแหน่งดังต่อไปนี้คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนันและแพทย์ประจำตำบลนั่นเอง โดยเฉพาะบทบาทและหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านนั้นมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องรองรับก็คือ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 ซึ่งมีบทกำหนดให้มอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่น อำนาจในการจับกุม การตรวจค้น การมีและใช้อาวุธปืน ตลอดจนอำนาจในการรักษาความสงบเรียบร้อยทั่วไปในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

ดังนั้นเราจะเห็นว่าจากหลักการ เหตุผล และแนวคิดดังกล่าวข้างต้นพอที่สรุปเป็นแนวทางพอสังเขปได้ว่าบุคลากรและหน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งมีหน้าที่หลักในการรับผิดชอบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ซึ่งในขณะนี้กำลังขาดแคลนทั้งบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนงบประมาณที่จะใช้ในการดำเนินการ คงจะไม่สามารถดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามเจตนารมณ์ได้โดยฝ่ายเดียวจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนหรือ

หน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ โดยเฉพาะถ้าได้รับความร่วมมือจากผู้นำชุมชนที่มีตำแหน่งเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านซึ่งบุคคลแต่ละท่านนั้นเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ และเป็นผู้ที่ประชาชนให้การยอมรับนับถือก็คงจะทำให้เกิดผลสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมได้ผลในระดับที่น่าพอใจเป็นอย่างยิ่ง

คำถามในการวิจัย

ระดับส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมที่เกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศและทรัพย์สินมีระดับมากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศและทรัพย์สินที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของ สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของ สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่

สมมติฐานการวิจัย

1. เพศแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน
2. อายุแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน
3. ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน
4. สถานภาพแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน
5. อาชีพแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน
6. รายได้แตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน

7. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่แตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative research) ศึกษาค้นคว้าจาก เอกสาร หนังสือ รายงาน การวิจัย ภาคนิพนธ์ บทความ วารสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูล ประชากรเป้าหมายประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองอันประกอบด้วยกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของ สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต รวมทั้งหมด 19 หมู่บ้านและอีกส่วนหนึ่งคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานในด้านการป้องกันและปราบปราม ด้านการสืบสวน ด้านการสอบสวน ตลอดจนงานด้านจราจรที่ตั้งกักอยู่ในสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว มีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยและมีชื่อในทะเบียนราษฎรในพื้นที่ สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว
 - ตัวแปรที่ศึกษา
 - ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 1. เพศ จำแนกเป็น ชาย หญิง
 2. อายุ จำแนกเป็น
 - 2.1 ไม่เกิน 25 ปี
 - 2.2 25-40 ปี
 - 2.3 41 ขึ้นไป
 - 3. ระดับการศึกษาสูงสุด
 - 3.1 ต่ำกว่า ปวส./ อนุปริญญา
 - 3.2 ปวส./ อนุปริญญา
 - 3.3 ปริญญาตรี
 - 3.4 สูงกว่าปริญญาตรี

4. สถานภาพการสมรส

4.1 โสด

4.2 สมรส (มีครอบครัวแล้ว)

4.3 แยกกันอยู่ (หม้าย/อย่าร้าง)

5. อาชีพ

5.1 รับราชการ

5.2 รัฐวิสาหกิจ/พนักงานเอกชน

5.3 ประกอบธุรกิจส่วนตัว

5.4 เกษตรกร

5.5 รับจ้างทั่วไป

5.6 อื่น ๆ

6. รายได้ของครอบครัว(ต่อเดือน)

6.1 ไม่เกิน 15,000 บาท

6.2 ตั้งแต่ 15,001-30,000 บาท

6.3 30,001 บาท ขึ้นไป

7. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้วและมีชื่อ

ในทะเบียนราษฎร

7.1 ไม่เกิน 5 ปี

7.2 5-10 ปี

7.3 มากกว่า 10 ปี

8. ความรู้สึกที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

8.1 มีความรู้สึกที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับมากที่สุด

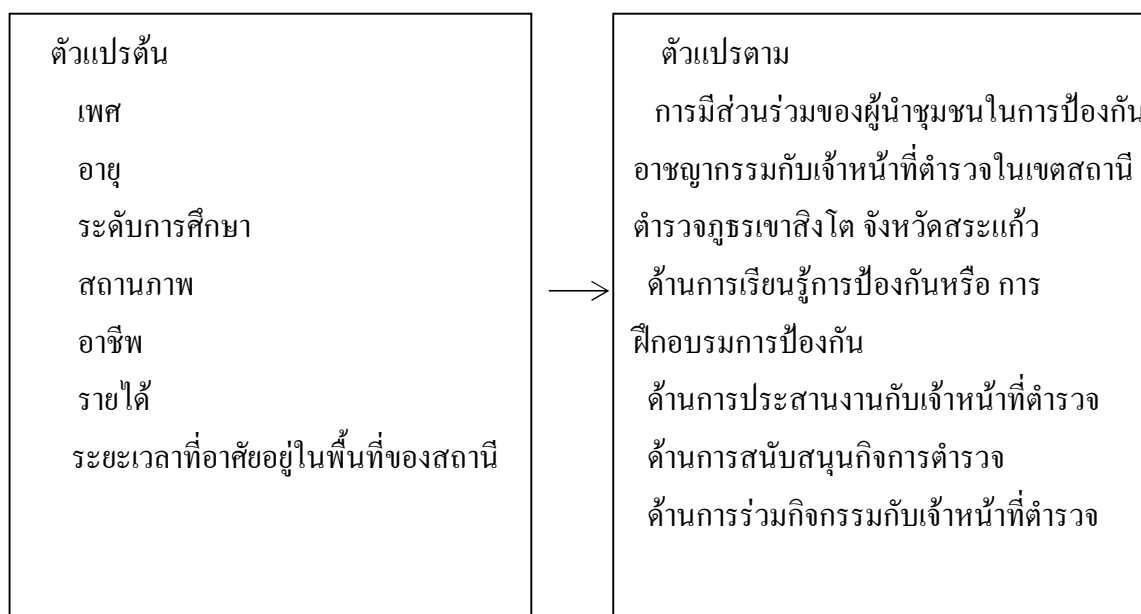
8.2 มีความรู้สึกที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับมาก

8.3 มีความรู้สึกที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับปานกลาง

8.4 มีความรู้สึกที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับน้อย

กรอบแนวคิดการวิจัย

การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขต
สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการมีส่วนร่วมด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือ การฝึกอบรมการป้องกัน ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ ด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อให้การดำเนินงานในเรื่องหนึ่งเรื่องใดหรือหลายเรื่อง บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายต่าง ๆ ที่ได้กำหนดเป็นเป้าหมายไว้

อาชญากรรม หมายถึง การกระทำของบุคคลในลักษณะต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่น โดยมีพฤติกรรมในการกระทำครอบคลุมประกอบเป็นความผิดในข้อหาต่าง ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ผู้กระทำจะมีความผิดและจะต้องได้รับโทษทางอาญา ในการศึกษาครั้งนี้หมายถึง การทำความผิดที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศและทรัพย์สิน อันเป็นความผิดที่เกิดความเสียหายและเป็นอันตรายต่อประชาชน

ผู้นำชุมชน หมายถึง เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ที่อยู่ในสังกัดของกรมการปกครองที่ปฏิบัติหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยให้กับประชาชนในระดับตำบลและหมู่บ้านที่ได้รับ

การแต่งตั้งในตำแหน่ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ตาม พ.ร.บ.ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว

เจ้าหน้าที่ตำรวจ หมายถึง ข้าราชการตำรวจทุกนาย ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนคือผู้ที่มียศตั้งแต่สิบตำรวจตรี สิบตำรวจโท สิบตำรวจเอก จำสิบตำรวจ ดาบตำรวจ และเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นสัญญาบัตร ที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไปที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ในสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว

การป้องกันอาชญากรรม หมายถึง กิจกรรมหรือภารกิจต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะขจัดอาชญากรรม และประสานงานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานอื่น ๆ ของสังคมในการป้องกันอาชญากรรมทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ซึ่งการป้องกันอาชญากรรมได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การป้องกันอาชญากรรมก่อนที่จะมีการกระทำความผิด และการป้องกันภายหลังการกระทำผิดเพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำ

การปราบปรามอาชญากรรม หมายถึงการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจหลังเกิดการกระทำผิดต่อกฎหมาย ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะสืบสวนจับกุม ผู้กระทำผิดตลอดจนการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อให้ผู้กระทำผิดได้รับโทษตามกฎหมาย

การรับรู้ปัญหาอาชญากรรม หมายถึง การที่ประชาชนได้ติดตามข่าวสารและความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรม ตลอดจนการให้ความสนใจติดตามการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม

ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือ การฝึกอบรมการป้องกัน หมายถึง กระบวนการฝึกอบรมหรือการศึกษาหาความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ และการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจการของตำรวจ อาทิ สนับสนุนกิจการตำรวจด้วยการบริจาคเงิน การสนับสนุนในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การจัดหาสถานที่ และการให้การช่วยเหลือด้านอื่น ๆ เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

ด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หมายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ตำรวจจัดขึ้น อาทิ กิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยการสอดส่อง ดูแล ตรวจสอบ และเฝ้าระวังบริเวณชุมชน การดูแลรักษาความสงบ เพื่อพบบุคคลที่มีพฤติกรรมที่น่าสงสัย การช่วยเหลือผู้ถูกประทุษร้ายหรือจับกุมผู้กระทำความผิด และการจัดงานพิธี เนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ ฯลฯ เป็นต้น

รวมถึงการนำผลการอบรม/ประชุม เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้ชุมชนได้ทราบ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงระดับความร่วมมือของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของ สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นประโยชน์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
2. ทราบถึงปัจจัย หรือปัญหาข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่มีผลต่อความร่วมมือของผู้นำชุมชน สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

กระบวนการมีส่วนร่วม นับว่าเป็นหัวใจที่สำคัญของการพัฒนาในทุกระดับ ตั้งแต่องค์กรในชุมชนเล็ก ๆ ในชนบท องค์กรชุมชนในบริษัทเอกชน จนถึงการพัฒนาประเทศ ซึ่งต้องใช้มิติของภาคประชาชนในการจัดการและการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน กระบวนการมีส่วนร่วม ก่อให้เกิดพลังของทุกฝ่ายในการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และร่วมกันรับผิดชอบต่อผลตอบแทนจากการที่ได้ทำงานร่วมกันนั้น และผลจากการร่วมคิด ร่วมทำ นำสู่การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ (ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ, 2546)

มาตรา 76 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดว่า รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ทุกระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น เพื่อที่จะให้ได้แนวทางในการพิจารณาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมผู้ศึกษา จึงขอนำเสนอแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านที่ได้ศึกษาและรวบรวมไว้ ดังนี้

1. ความหมายของการมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายความว่า การที่ผู้บริหารหรือผู้นำได้เปิดโอกาสหรือให้โอกาสผู้ได้บังคับบัญชาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องบางประการขององค์กรที่ผู้บริหารได้พิจารณาแล้วว่าจะช่วยทำให้เกิดประโยชน์แก่องค์กรมากกว่าที่ผู้บริหารจะตัดสินใจเพียงผู้เดียว อีกทั้งยังเป็นการทำให้ช่องว่างระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรในองค์กรลดน้อยลง อาทิ

สมยศ นาวิการ (2540) ได้กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่าเป็นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการตัดสินใจมีผลกระทบต่อพวกเขาและผู้บังคับบัญชา การให้ความสำคัญกับบุคลากรและกลุ่มงานทำให้การบริหารโดยให้คนงานมีส่วนร่วมเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้

อิทธิ โลหะชาละ (2542, หน้า 7) การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายความว่า การที่ผู้บริหารหรือผู้นำได้เปิดโอกาสหรือให้โอกาสผู้ได้บังคับบัญชาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ในเรื่องบางประการขององค์การที่ผู้บริหารได้พิจารณาแล้วว่าจะช่วยให้เกิดประโยชน์แก่องค์การมากกว่าที่ผู้บริหารจะตัดสินใจเพียงผู้เดียว อีกทั้งยังเป็นการทำให้ช่องว่างระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรในองค์การลดน้อยลง

อรุณ รักธรรม (2540, หน้า 270) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมในด้านของการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานหรือเข้าไปมีส่วนในกระบวนการใดกระบวนการหนึ่งขององค์การ

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2541, หน้า 17) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิดร่วมทำที่มีผลกระทบต่อตนเองหรือชุมชน

ศุภราภรณ์ ธรรมชาติ (2541, หน้า 12 อ้างถึงใน นดา คำริห์เลิศ, 2542, หน้า 21) ให้ความหมายการมีส่วนร่วม หมายถึง ความร่วมมือ ร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบด้วยกันไม่ว่าจะเป็นของบุคคลหรือของกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการดำเนินงาน เกิดการพัฒนาและเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญของการพัฒนาชุมชน ส่งผลให้การดำเนินงานหรือการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนงานหรือ โครงการเกิดประสิทธิผล

นดา คำริห์เลิศ (2542, หน้า 21) ให้ความหมายการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนมีการปฏิบัติร่วมกันในการพัฒนาชุมชนโดยความสมัครใจในลักษณะของการร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมประเมินผล ร่วมบำรุงรักษา และร่วมรู้สึกเป็นเจ้าของ

ชูชาติ พ่วงสมจิต (2540, หน้า 12) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนตัดสินใจในกิจการใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อตัวประชาชน

จินดา มณีเนตร (2540, หน้า 12 - 13) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง ความร่วมมือของประชาชนไม่ว่าของปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกัน และเข้าร่วมรับผิดชอบหรือเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เพื่อดำเนินการพัฒนา และเปลี่ยนแปลงในทางที่ต้องการ โดยการกระทำผ่านกลุ่มหรือองค์การเพื่อให้บรรลุถึงการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์

สุชาดา จักรพิสูทธิ์ (2547, หน้า 5) ศึกษาเรื่อง ชุมชนกับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน แบ่งได้ออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. ลักษณะการมีส่วนร่วมจากความเกี่ยวข้องทางด้านเหตุผล โดยการเปิดโอกาสให้สังคมองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน ประชาชนมีบทบาทหลักตามสิทธิ หน้าที่ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตั้งแต่การคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ วางแผน การร่วมปฏิบัติและการรับผิดชอบใน

ผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมทั้งส่งเสริม ชักนำ สนับสนุนให้การดำเนินงานเกิดผลประโยชน์ต่อชุมชน ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดด้วยความสมัครใจ

2. ลักษณะการมีส่วนร่วมจากความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจเป็นการมีส่วนร่วมของชุมชนที่เกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ อารมณ์ รวมทั้ง ค่านิยมของประชาชนเป็นเครื่องชี้นำตนเองให้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นริเริ่มสร้างสรรค์ การกระทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทำให้ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมเกิดความผูกพันมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อกิจกรรมที่ดำเนินงานด้วยความสมัครใจ

รีดเดอร์ (Reeder, 1974, p. 39 อ้างถึงใน รัมภา แก้วปิ่นทอง, 2545, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง การมีส่วนร่วมในการปะทะสังสรรค์ทางสังคม ซึ่งรวมทั้งการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคล และการมีส่วนร่วมของกลุ่ม โอคลี่ และมาร์สเดน (Okly & Marsden, 1983, p. 19 อ้างถึงใน รัมภา แก้วปิ่นทอง, 2545, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นนั้นออกจะมีความแตกต่างกันอยู่ไม่น้อย ดังนี้

1. การมีส่วนร่วม คือ การพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมช่วยเหลือ โดยสมัครใจ โดยประชาชนต่อโครงการใดโครงการหนึ่งของโครงการสาธารณะต่าง ๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาชาติ แต่ไม่ได้หวังว่าจะให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงโครงการ หรือวิจารณ์เนื้อหาของโครงการ

2. การมีส่วนร่วม ในความหมายที่กว้าง หมายถึง การให้ประชาชนในชนบทรู้สึกตื่นตัวเพื่อที่จะทราบถึงการรับความช่วยเหลือและตอบสนองต่อโครงการพัฒนา ขณะเดียวกันก็สนับสนุนความคิดเห็นริเริ่มของคนในท้องถิ่น

3. เรื่องของการพัฒนาชนบทนี้ การมีส่วนร่วม คือ การให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินโครงการ และร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนา นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะประเมินผลโครงการนั้น ๆ ด้วย

4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนานั้นอาจเข้าใจอย่างกว้าง ๆ ได้ว่า คือ การที่ประชาชนได้เข้าร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการตัดสินใจต่าง ๆ ในเรื่องที่จะมีผลกระทบต่อเขา

5. การมีส่วนร่วมในชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนจะมีทั้ง สิทธิ และหน้าที่ที่จะเข้าร่วมในการแก้ปัญหาทางสุขภาพของเขามีความรับผิดชอบมากขึ้นที่จะสำรวจตรวจสอบความจำเป็นเรื่องสุขภาพอนามัย การระดมทรัพยากรท้องถิ่นและเสนอแนะทางแก้ไขใหม่ ๆ เช่นเดียวกับการก่อตั้งและดำรงรักษาองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่น

6. การมีส่วนร่วม นั้น จะต้องเป็นกระบวนการดำเนินการอย่างแข็งขัน ซึ่งหมายถึงว่า บุคคลหรือกลุ่มที่มีส่วนร่วมนั้น ได้เป็นผู้มีความริเริ่มและได้มุ่งใช้ความพยายามตลอดจนความสามารถของตัวเองที่จะดำเนินการตามความริเริ่มนั้น

7. การมีส่วนร่วม นั้น คือ การที่ได้มีการจัดการที่จะใช้ความพยายามที่จะเพิ่มความสามารถที่จะควบคุมทรัพยากรและระเบียบในสถาบันต่าง ๆ ในสภาพสังคมนั้น ทั้งนี้โดยที่กลุ่มที่ดำเนินการ และความเคลื่อนไหวที่จะดำเนินการนี้ไม่ถูกควบคุมโดยทรัพยากรและระเบียบต่าง ๆ

อลิน รพีพัฒน์ (2547, หน้า 76) การมีส่วนร่วมหมายถึง กระบวนการที่เกิดจากการเกี่ยวข้องของบุคคล กลุ่มบุคคล สมาคม หรือองค์กรต่าง ๆ ซึ่งอาจเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม อันเป็นเหตุเร้าใจให้เกิดการมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ตัดสินใจวางแผนปฏิบัติ ตลอดจนติดตามประเมินผล ทั้งนี้เพื่อให้ชุมชนตระหนักว่าตนเองเป็นเจ้าของโครงการ หรือได้มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ จะได้ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานต่าง ๆ ด้วยดี ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งจะมีผลกระทบโดยตรงต่อตนเองและสังคม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความคิด ความเชื่อพื้นฐานของแต่ละบุคคล แต่ละหน่วยงานและองค์กร รวมทั้งขึ้นอยู่กับกาลเวลาและยุคสมัยอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป จากนิยามของการมีส่วนร่วม แสดงให้เห็นว่า การจัดการศึกษาในอนาคตจะต้องตั้งอยู่บนหลักการการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่จะมีส่วนกำหนดรูปแบบ เนื้อหา และวิธีการให้สอดคล้องสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม โดยการมีส่วนร่วมจะต้องเน้นการกระจายอำนาจ ผู้ปฏิบัติงานต้องเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรงในกิจกรรมการจัดการศึกษา สมาชิกกลุ่มต้องช่วยกันวางแผน เพื่อกำหนดระเบียบ ข้อบังคับในการดำเนินงาน และมีส่วนร่วม ในกิจกรรมที่เป็นงานส่วนรวม สมาชิกกลุ่มปฏิบัติงานควรจะต้องทำการวางแผนตั้งแต่ขั้นตอนคิดค้นปัญหา และลำดับความสำคัญของปัญหา พร้อมทั้งขยายแนวคิดวิธีการแก้ปัญหา จากนั้นก็เริ่มดำเนินการตามแผน ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานจะมีขนาดใหญ่หรือเล็กขึ้นอยู่กับความต้องการของสมาชิก หากผลการประเมินการดำเนินงานได้ผลดีก็จะมีสมาชิกเพิ่มขึ้น เนื่องจากการแสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมส่งผลดีต่อการดำเนินงาน นอกจากนั้นควรมีการกำหนดเป้าหมายและเนื้อหาในการปฏิบัติงาน เพื่อนำมาวัดผลและประเมินผล และสรุปเปรียบเทียบหาแนวทางปรับปรุงการดำเนินกิจกรรมต่อไป นอกจากนี้ยังหมายถึงการที่ผู้ร่วมกิจกรรมได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในลักษณะของการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมรับผลประโยชน์และร่วมตรวจสอบร่วมติดตามประเมินผล เป็นกระบวนการที่กลุ่มเป้าหมายได้รับโอกาส และใช้โอกาสที่ได้รับแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิด เพื่อการแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาให้เป็นที่ไปในแนวทางที่พึงประสงค์โดยกระทำผ่านกลุ่มชุมชนหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง

2. ลักษณะของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชนมีนักวิชาการได้กล่าวไว้หลายท่านดังนี้

โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1981) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้น ดังนี้
 ขั้นตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ประการแรกที่จะต้องกระทำคือการกำหนดความต้องการ และการจัดลำดับความสำคัญต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในส่วนเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงการดำเนินการตามแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติการตามแผนที่วางไว้

ขั้นตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานถัดจากขั้นตอนที่ 1 เพื่อช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในส่วนขององค์ประกอบของการดำเนินงานนั้นจะได้มาจากคำถามที่ว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้างและจะทำได้โดยวิธีใด

ขั้นตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ (Benefit) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์นั้น นอกจากผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและคุณภาพแล้ว จะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้จะต้องมีทั้งผลประโยชน์ที่เป็นไปในทางบวกรวมทั้งผลประโยชน์ที่เป็นไปในทางลบ ซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลและสังคมด้วย

ขั้นตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ในส่วนของการมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้นสิ่งสำคัญที่ควรสังเกต คือ ความเห็น (Views) และความคาดหวัง (Expectation)

ประยูร ศรีประสาธน์ (2542, หน้า 242) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ เนื่องจากการบริหารการศึกษาเป็นเรื่องของการพัฒนาบุคคลหลายฝ่ายไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน บุคลากรของโรงเรียน เจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น ๆ รวมทั้ง ผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมที่อยู่ในท้องถิ่น ความเกี่ยวพันดังกล่าวปรากฏออกมาในรูปของการรับฟัง ความคิดเห็น การให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการบริหารและการให้ความสนับสนุน ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของบุคคล และของสังคมทั้งทางด้าน วิชาการ และวิชาชีพ ตลอดจนการประพฤติปฏิบัติและคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเป็นระบบการบริหารที่เปิดโอกาสให้บุคลากรและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร และการตัดสินใจปัญหาสำคัญ บทบาทและขอบเขตของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือขอบเขตที่ผู้บริหารกำหนด หรือเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมซึ่งอาจเป็นไปตามข้อกำหนดในกฎหมายระเบียบประเพณีปฏิบัติที่ผ่านมา และการเห็นพ้องต้องกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากร ในเรื่องของการตัดสินใจร่วมกันในแต่ละเรื่อง ขอบเขตดังกล่าวเรียกว่าขอบเขตของการยอมรับ

บุญเทียม อังสวัสดิ์ (2542, หน้า 19 อ้างถึงใน นดา คำรหัสเลิศ, 2542, หน้า 21) เห็นว่าการมีส่วนร่วมมีลักษณะเป็นบันไดการมีส่วนร่วม (Participation ladder) 8 ขั้น ใช้อำนาจในการตัดสินใจของประชาชนเป็นเกณฑ์ จำแนกระดับการมีส่วนร่วม ตั้งแต่ขั้นต่ำสุด คือประชาชนไม่มีอำนาจตัดสินใจใด ๆ ไปจนถึงขั้นสูงสุด คือ อำนาจเป็นของประชาชน

ขั้นที่ 1 - 2 รวมเรียกว่าเป็นการมีส่วนร่วมเทียม หรือไม่มีส่วนร่วม หมายถึง ประชาชนยังไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างแท้จริง

ขั้นที่ 3 - 5 รวมเรียกว่า เป็นการมีส่วนร่วมระดับพิธีกรรมหรือการมีส่วนร่วมบางส่วน หมายถึงเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้บางส่วน บางเรื่องเท่านั้น เพราะบางส่วนผู้มีอำนาจเต็มสงวนเอาไว้แต่ก็นับว่าดีกว่าขั้นที่ 1 - 2

ขั้นที่ 6 - 8 รวมเรียกว่าการมีส่วนร่วมระดับอำนาจเป็นของประชาชน ซึ่งเป็นระดับที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมาก โดยพัฒนามาจากขั้นที่ 6, 7 จนถึงขั้นที่ 8 ขั้นควบคุม โดยประชาชนเป็นการใช้อำนาจตัดสินใจของประชาชน โดยผ่านตัวแทนหรือประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจเอง

นฤตพงษ์ ไชยวงศ์ (2540, หน้า 51 - 52 อ้างถึงใน นดา คำรหัสเลิศ, 2542, หน้า 21) ได้สรุปลักษณะของการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนมีหลายอย่าง ดังนี้

1. การร่วมประชุม (Discussion) เป็นการร่วมถกปัญหาหรือเนื้อหาสาระของการวางแผนหรือการจัดทำแผน โดยตรงแบบ Face-to-face ระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคล ภายนอกชุมชนกับประชาชนในท้องถิ่นหรือชุมชนเพื่อสอบถามความคิดเห็นของประชาชน

2. การถกเถียง (Debate) เป็นการแสดงความคิดเห็นโต้แย้งกันแบบประชาธิปไตยให้ทราบถึงผลดีผลเสียในกรณีต่าง ๆ

3. การให้คำปรึกษาแนะนำ (Consultation) โดยที่ประชาชนเข้าร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการต่าง ๆ เพื่อให้มั่นใจว่าประชาชนที่ได้รับผลกระทบมีส่วนร่วมรับรู้และส่วนในการวางแผน

4. การสำรวจ (Survey) โดยการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ให้โอกาสกับประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ

5. การประสานงานร่วมกัน (Cooperation) เป็นการเข้ามีส่วนร่วมของ ประชาชนตั้งแต่การคัดเลือกตัวแทนกลุ่มเข้าไปบริหารหรือจัดการหรือเข้าร่วมในคณะกรรมการที่ปรึกษาจากฝ่ายประชาชน

6. การสัมภาษณ์หรือการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ (Key informants interview) ผู้นำและประชาชนผู้ได้รับผลประโยชน์ (Beneficiaries) เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

7. การจัดทัศนศึกษา (Field trip) ไปยังบริเวณเป้าหมายเพื่อสำรวจตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนร่วมตัดสินใจ

8. การไต่สวนสาธารณะ (Public Hearing) เป็นการไต่สวนข้อมูลจากประชาชนคือการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนและทุกกลุ่มในสังคมมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อกฎระเบียบและนโยบายประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญ ๆ ของรัฐบาลที่มีผลกระทบต่อประชาชนโดยรวม

9. การสาธิต (Demonstration) เป็นการใช้เทคนิคการสื่อสารทุกรูปแบบ เช่น โปสเตอร์ แผ่นพับ โทรทัศน์ วิทยุ ฯลฯ เป็นต้น เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางราชการไปสู่ประชาชนอย่างทั่วถึงกัน เพื่อกระตุ้นแรงจูงใจให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

10. การลงคะแนนเสียง (Voting) เป็นการออกเสียงเพื่อตัดสินใจเลือกในสิ่งที่ประชาชนต้องการมากที่สุด

11. การประชามติโดยตรง (Referendum) เป็นการตอบคำถามจากราชการโดยประชาชนในสังคมทุกคนออกความเห็นและร่วมตัดสินใจ

12. การรายงานผล (Report back) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกรรมวิธีการมีส่วนร่วมในการวางแผนและการจัดวางแผน ผลของการตัดสินใจในกระบวนการวางแผนจะส่งกลับมาที่ประชาชนในท้องถิ่น เพื่อถามย้ำความแน่ใจจากท้องถิ่นก่อนตัดสินใจ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

นอกจากนี้ ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540, หน้า 19) จำแนกขั้นตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มโครงการเป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชน ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดความต้องการของชุมชน และมีส่วนในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการนั้น ๆ

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในขั้นวางแผน เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงานและกำหนดทรัพยากร แหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในโครงการ

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินโครงการเป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้แก่โครงการ โดยการร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์และ แรงงานหรือ

โดยการบริหารงานและประสานงานตลอดจนการดำเนินการขอความช่วยเหลือจาก ภายนอกเป็น

ต้น

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผล โครงการเป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินว่าโครงการที่พวกเขาดำเนินการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่การประเมินผลนี้อาจเป็นการประเมินผลย่อย (Formative evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลความก้าวหน้าของโครงการที่กระทำกันเป็นระยะ ๆ หรือการประเมินผลรวม (Summative evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลสรุปรวบยอดของโครงการทั้งหมด

นอกจากนี้ กระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอาจประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1. การมีส่วนร่วมในการศึกษาชุมชน เพื่อค้นพบศักยภาพของตนเอง (ร่วมคิด) 2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหา (ร่วมตัดสินใจ) 3. การมีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติตามแผน โดยการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน เงินทุน การบริหาร การใช้ทรัพยากร และการติดต่อประสานงานขอความช่วยเหลือจากภายนอก (ร่วมทำ) 4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 5. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการพัฒนา เพื่อจะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ทันที (ปารีชาติ วัลย์เสถียร และคณะ, 2546)

การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน เพื่อการกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนนั้น มีนักวิชาการได้เสนอแนวคิดถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชน ดังนี้

ฟอร์นารอฟ (Formaroff, 1980, p 104) เสนอว่ากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน มีขั้นตอนการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การวางแผน รวมถึงการตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย กลวิธี ทรัพยากรที่ต้องใช้ตลอดจนการติดตามประเมินผล

2. การดำเนินงาน

3. การใช้บริการจากโครงการ

4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

อภิญญา กังสนารักษ์ (2544, หน้า 14 - 15) ได้นำเสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนว่า ชุมชนต้องมีส่วนร่วมใน 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ ร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชน ร่วมตัดสินใจกำหนดความต้องการและร่วมลำดับความสำคัญของความต้องการ

2. การมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน รวมถึงทรัพยากรและแหล่งวิทยาการที่จะใช้ในโครงการ

3. การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินโครงการ ทำประโยชน์ให้แก่โครงการ โดยร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ เพื่อให้รู้ว่าผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยสามารถกำหนดการประเมินผลเป็นระยะต่อเนื่องหรือประเมินผลรวมทั้งโครงการในคราวเดียวกันก็ได้

อकिन รพีพัฒน์ (2547, หน้า 49) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข
2. การตัดสินใจเลือกแนวทาง และวางแผนพัฒนา แก้ไขปัญหา
3. การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน
4. การประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ลักษณะของการมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และตลอดจนการรายงานผลซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ และจากการศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงเลือกลักษณะการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของโคเฮน และอ็อสอฟ มาใช้ในการศึกษาในครั้งนี้

3. ประเภทของการมีส่วนร่วม

ได้มีผู้แบ่งประเภทของการมีส่วนร่วมว่าอาจกระทำได้ในหลายมิติ ดังนี้

ดิน ปรัชญพฤทธิ (2543, หน้า 624 - 627) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่าอาจกระทำได้โดยอาศัยมิติช่องทางของการมีส่วนร่วม มิติความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และมิติกลยุทธ์ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมโดยอาศัยมิติช่องทาง มี 3 ประเภท คือ

1.1 การมีส่วนร่วมโดยผ่านช่องทางแบบขนบธรรมเนียมประเพณี หรือแบบโบราณ การมีส่วนร่วมประเภทนี้กระทำโดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ตาม เป็นญาติ หรือสนิทสนมคุ้นเคยกันมาก่อน

1.2 การมีส่วนร่วมโดยผ่านช่องทางของกระบวนการเลือกตั้ง เช่น การมีส่วนร่วมทางการเมืองระหว่างผู้แทนราษฎรและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

1.3 การมีส่วนร่วมโดยผ่านช่องทางองค์กร เช่น การมีส่วนร่วมระหว่างสมาชิกสมาคมหรือสหภาพแรงงาน เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วมโดยอาศัยมิติความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (ดิน ปรัชญพฤทธิ, 2543, หน้า 625) ได้แบ่งประเภทการมีส่วนร่วม ออกเป็น 3 ประเภท คือ

2.1 การมีส่วนร่วมโดยอาศัยเทือกเถาเหล่ากอ และชื่อสกุล (Ascriptive) การมีส่วนร่วมประเภทนี้เน้นนามสกุลเป็นหลัก มิใช่พิจารณาจากผลงาน

2.2 การมีส่วนร่วมแบบเลือกที่รักมักที่ชัง (Particularistic) การมีส่วนร่วมประเภทนี้ ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมจะได้รับการปฏิบัติตอบที่แตกต่างกันไป โดยไม่เสมอภาคกันหมด

2.3 การมีส่วนร่วมแบบสากล (Universalistic) การมีส่วนร่วมประเภทนี้ สมาชิกทุกคนจะมีสิทธิเท่าเทียมกัน และได้รับการปฏิบัติตอบอย่างยุติธรรม โดยไม่เสมอหน้ากัน

3. การมีส่วนร่วมโดยอาศัยมิติกลยุทธ์ มี 5 ประการ คือ

3.1 การมีส่วนร่วมโดยอาศัยกลยุทธ์การศึกษา การรักษา การมีส่วนร่วมประเภทนี้แทบจะเรียกว่าเป็นการมีส่วนร่วมไม่ได้เลย ทั้งนี้เพราะผู้นำมองว่าผู้ตามที่เข้ามามีส่วนร่วมนั้นเป็นคนที่โง่เขลาหรือมีละนั้นก็เป็นคนที่เจ็บไข้ ฉะนั้น ผู้นำจึงหลอกให้ผู้เข้ามามีส่วนร่วม เพื่อที่ตนจะได้ให้การศึกษาหรือรักษาให้ผู้ตามเป็นคนมีความรู้หรือหายจากความเจ็บไข้

3.2 การมีส่วนร่วมโดยอาศัยกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การมีส่วนร่วมประเภทนี้ มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เข้ามามีส่วนร่วมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเสียใหม่ หลังจากได้เข้าเป็นสมาชิกของกลุ่ม

3.3 การมีส่วนร่วมโดยอาศัยกลยุทธ์ของการเพิ่มเติมจำนวนผู้ปฏิบัติงาน ในกรณีผู้นำหรือองค์กรขาดกำลังคน จึงยอมให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้ปฏิบัติงานแทน จำนวนบุคลากรที่ยังขาดอยู่

3.4 การมีส่วนร่วมโดยอาศัยกลยุทธ์การดึงผู้อื่นเข้ามาเป็นสมัครพรรคพวก ในกรณีนี้ผู้นำพยายามจะให้ผู้ตามที่หัวคือ ได้กลายมาเป็นพรรคพวกคน

3.5 การมีส่วนร่วมโดยอาศัยกลยุทธ์อำนาจของชุมชน ในกรณีนี้ผู้นำจะพยายามดึงเอาผู้ที่มีอิทธิพลและจำนวนคนที่คิดว่าจะอยู่กับฝ่ายตนให้มาเป็นพรรคพวกของตนให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

4. การมีส่วนร่วมโดยอาศัยมิติระดับ (อรุณ รักธรรม, 2540, หน้า 270) ได้แบ่งประเภทการมีส่วนร่วมออกเป็น 3 ประเภท คือ

4.1 การมีส่วนร่วมในแนวนราบ (Horizontal) เป็นการมีส่วนร่วมที่ไม่มีผลจริงจังอะไรนัก ทั้งนี้เพราะผู้เข้าไปมีส่วนร่วมไม่ค่อยมีสิทธิมีเสียงอย่างจริงจัง

4.2 การมีส่วนร่วมในแนวตั้ง (Vertical) การมีส่วนร่วมประเภทนี้จะได้จากการที่ผู้ตามเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้นำ เนื่องจากมีผลประโยชน์ร่วมกันและทั้งสองฝ่ายจะต้องพึ่งพาอาศัยกัน

4.3 การมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหาร การมีส่วนร่วมประเภทนี้เป็นรูปแบบคาบเกี่ยว หรือแบบผสมผสานระหว่างการมีส่วนร่วมแบบแนวนราบและแนวตั้ง กล่าวคือ เป็นการมีส่วนร่วม

ร่วมที่ผู้ตามพยายามจะเข้าไปปรับเปลี่ยนการตัดสินใจของผู้นำหรือแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กับผู้นำในทุกขั้นตอนของการบริหาร

5. การมีส่วนร่วมโดยอาศัยมิตินำอำนาจและการควบคุม (อรุณ รักธรรม, 2540, หน้า 270-271) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมเป็น 8 ประเภท คือ

5.1 กุศโลบาย (Manipulation) ถือได้ว่าไม่ใช่เป็นการมีส่วนร่วมแต่อย่างใด ทั้งนี้เพราะผู้นำพยายามที่จะให้ผู้ตามเข้าไปเป็นกรรมการอยู่ในคณะกรรมการคณะใด คณะหนึ่งเพียงเพื่อหวังผลในการประชาสัมพันธ์ของตนเอง

5.2 การรักษา (Therapy) การรักษา มีลักษณะคล้ายคลึงกับกุศโลบาย คือ ไม่ใช่เป็นการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง แต่เป็นการเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันและมีพฤติกรรมตามที่ผู้นำต้องการเท่านั้น

5.3 การบอกกล่าว (Informing) ในกรณีนี้ผู้นำจะให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจแต่เพียงเล็กน้อย โดยคอยแจ้งข่าวให้ผู้ตามทราบ

5.4 การให้คำปรึกษา (Consultation) ในกรณีนี้ผู้นำจะคอยสดับตรับฟัง หัวข้อคิดเห็นของผู้ตาม โดยการสำรวจทัศนคติ การจัดให้มีการประชุมไต่สวนเรื่องราวต่าง ๆ ที่ผู้ตามสงสัย

5.5 การปลอบโยน (Placation) ในกรณีนี้ผู้นำจะทำเสมือนว่ามีความเห็นอกเห็นใจหรือคล้อยตามความเห็นของผู้ตาม แต่ในส่วนลึกนั้นผู้นำมิได้ตั้งใจจะปฏิบัติตามความเห็นของผู้ตามแต่อย่างใด

5.6 การเป็นหุ้นส่วน (Partnership) ในกรณีนี้ทั้งผู้นำและผู้ตามจะมีการเจรจาต่อรองกัน จึงอาจนับได้ว่าผู้ตามได้เริ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากขึ้น

5.7 การมอบอำนาจ (Delegated power) ในกรณีนี้ผู้นำได้เริ่มมอบอำนาจให้ผู้ตามไปปฏิบัติ

5.8 อำนาจและการควบคุมอยู่ในกำมือของผู้ตาม (Power and control) ในกรณีนี้ผู้ตามมีอำนาจเหนือกว่าผู้นำ ซึ่งถือว่าผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง

จะเห็นได้ว่าประเภทของการมีส่วนร่วมไม่ว่าจะแบ่งตามมิติใดก็ตาม ก็เป็นการกระตุ้นให้ทุกฝ่ายได้เห็นคุณค่าในการทำงานร่วมกัน อันจะส่งผลดีต่อองค์กร ผู้ร่วมงานรู้สึกว่าคุณค่ามีความสำคัญ ได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ให้คำปรึกษา ร่วมกันแก้ไขปัญหา อันจะนำไปสู่ผลสำเร็จทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ดังนั้นในการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว ในครั้งนี้จะศึกษาการมีส่วนร่วมในด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรมการป้องกัน ด้านการ

ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ และด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม (Crime prevention)

พ.ต.ท. พงศ์พัฒน์ ฉายาพันธุ์ (2543) ได้กล่าวถึง แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมไว้ว่า การเกิดอาชญากรรมนำมาซึ่งความไม่สงบ ทำให้เกิดความเสียหายหลาย ๆ ด้าน ทั้งเศรษฐกิจการเมือง ฯลฯ แล้วรวมกันเป็นความเสียหายของสังคมในวงกว้าง แต่กระนั้น การจะไม่ให้เกิดอาชญากรรมขึ้นเลยก็เป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ เหตุเพราะว่าสังคมนี้มีสมาชิกที่ไม่รับผิดชอบกระจายอาศัยร่วมอยู่ด้วยส่วนหนึ่ง คนเหล่านี้มักจะฝ่าฝืนกฎของสังคมนับตั้งแต่การละเมิดกฎหมายเล็ก ๆ น้อย ๆ ไปถึงเรื่องร้ายแรง เช่น เมาสุราอาละวาด ฝ่าฝืนกฎจราจร ก่อวินาศกรรม ฆ่า ข่มขืน ฉกฉวยโอกาสทางการเมืองโดยมิชอบ ต้องการล้มล้างรัฐบาล หรือคุกคามโครงสร้างของสังคมตำรวจได้พยายามใช้วิธีการควบคุมพื้นที่ เพื่อตัดโอกาสการประทุษร้าย และป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรม แต่ถึงแม้ได้พยายามกระทำอย่างนั้นแล้วก็ยังไม่เกิดผลเป็นที่น่าพอใจ เนื่องจากไม่สามารถวางกำลังตำรวจไว้ได้ทุกหนทุกแห่ง ทุกตรอกซอกซอย หรือทุกหัวมุมถนนตลอดเวลา ในที่สุดตำรวจจึงยอมรับว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมด้วยทั้งนี้เพราะแม้จะมีกำลังตำรวจและงบประมาณจำนวนมหาศาล งานตำรวจก็ไม่อาจสำเร็จได้ถ้าปราศจากความร่วมมือและช่วยเหลือจากประชาชนแนวความคิดที่ว่า “การป้องกันอาชญากรรมเป็นหน้าที่ของพลเมืองทุก ๆ คน” มิใช่ของใหม่ เพราะถ้าคุณประวัติความเป็นมาของการรักษากฎหมายแล้วก็จะพบว่าเมื่อประมาณ 2000 ปีที่ผ่านมา แนวความคิดหลักด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมก็คือ แต่ละคนจะต้องรับผิดชอบทั้งการกระทำของตัวเองและการกระทำของเพื่อนบ้าน พลเมืองที่เห็นเหตุการณ์อาชญากรรมมีหน้าที่ที่จะตะโกน หรือส่งสัญญาณบอกให้เพื่อนบ้านของเขารู้และช่วยกันติดตามอาชญากร ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ความสงบสุขของสังคมมิได้เกิดจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จากองค์การของรัฐแต่ฝ่ายเดียว หากแต่เกิดขึ้น โดยความร่วมมือของคนส่วนใหญ่จากชุมชนแต่ละชุมชนด้วยในเวลาต่อมา ประชาชนต้องวางมือจากการป้องกันอาชญากรรม เพราะเหตุที่มีการดึงงานรักษาความสงบมาจางานอื่น ๆ แล้วจ้างบุคลากรให้ทำงานในหน้าที่นั้นเป็นการเฉพาะ จุดนี้เองเป็นยุคเริ่มต้นของการทำงานตามความชำนาญเฉพาะทาง

แนวความคิดด้านการป้องกันอาชญากรรม มิได้หวังผลเพียงความสำเร็จของการปฏิบัติตามโครงการต่อต้านคนร้ายเท่านั้น นอกเหนือจากนี้ ยังมีความต้องการจากวัตถุประสงค์ร่วมอื่น ๆ เช่น ความสำเร็จของการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมที่ดั้งเดิม รวมทั้งการที่ต้อง

พยายามทำให้ประชาชนปฏิบัติตามอยู่ในกรอบกฎหมายของประเทศด้วยในส่วนของการป้องกันอาชญากรรม มีรายละเอียดที่สมควรแยกศึกษาอีก 2 ส่วนย่อย ได้แก่ สาเหตุการเกิดอาชญากรรม และการดำเนินการป้องกันอาชญากรรม

สาเหตุการเกิดอาชญากรรม

ผู้ชำนาญด้านอาชญาวิทยาในศตวรรษที่ 20 ต่างลงความเห็นทำนองเดียวกันว่า ไม่ใช่สาเหตุใดเป็นการเฉพาะที่ทำให้เกิดอาชญากรรม ความเห็นร่วมดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า อาชญากรรมเกิดขึ้นจากสาเหตุมากมายที่เกี่ยวข้องพันระหว่างกัน อาทิเช่น การสับสนลักษณะนิสัยจากบิดามารดา ผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมความป่วยไข้ทางจิตใจ ความพิการทางร่างกาย ความโมโห ความยากจน สภาพชีวิตที่เปลี่ยนไปอย่างตรงกันข้ามทั้งที่บ้านหรือที่ทำงาน การเล่นหรือการสมมติต่าง ๆ ฯลฯ เหล่านี้คือแต่ละส่วนของสาเหตุ ที่อาจมีบทบาทสำคัญโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อความประพฤติที่เป็นปรปักษ์ต่อเพื่อนมนุษย์ ต่อสิ่งแวดล้อม หรือโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อสังคม ทำให้รับลักษณะที่นำไปสู่การแสดงออกที่ผิด ๆ เป็นผลให้ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากันได้อย่างเป็นปกติสุขกับชุมชนที่อาศัยอยู่ และไม่สามารถสร้างสิ่งแวดล้อมให้เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัวของตัวเอง ทั้งหมดนี้คือสาเหตุของการเกิดอาชญากรรม

การดำเนินการป้องกันอาชญากรรม หลักความคิดในการดำเนินการป้องกันอาชญากรรมก็คือ การดำเนินการก่อนที่จะเกิดเหตุอาชญากรรม หรืออาจกล่าวได้ว่า ประเด็นสำคัญของการดำเนินการป้องกันอาชญากรรม คือ การดำเนินการเพื่อไม่ให้มีอาชญากรรมเกิดขึ้น ผู้บังคับบัญชาตำรวจจะต้องทำให้กระบวนการป้องกันอาชญากรรมดำเนินไปได้ด้วยดี ตามแนวทางการจัดการหลัก ๆ (พ.ต.ท. พงศ์พัฒน์ ฉายาพันธุ์, 2543) โดยสังเขปดังนี้

1. ปรับทัศนคติบุคลากรตำรวจ ให้ไปในทางที่ดำเนินการเพื่อไม่ให้เกิดอาชญากรรมมากกว่าปล่อยให้อาชญากรรมเกิดแล้ว จึงแก้ปัญหาหรือติดตามจับกุมผู้ก่ออาชญากรรมภายหลัง (ต้องสนับสนุนบุคลากรที่มีแนวความคิดและมีผลงานด้านการป้องกัน)

2. ให้ความรู้แก่บุคลากรตำรวจ เกี่ยวกับวิธีดำเนินการป้องกันอาชญากรรมที่ถูกต้องและได้ผล บางครั้งผู้ปฏิบัติก็ไม่ว่าวิธีการป้องกันอาชญากรรมที่แท้จริงทำกันอย่างไร ทำอย่างไรจึงได้ผล หรือทำอย่างไรจึงไม่เกิดประโยชน์ไม่ได้ผลในทางป้องกัน ความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสมด้านการป้องกันอาชญากรรมของตำรวจสมัยใหม่ ส่วนใหญ่จะเป็นความรู้ที่ได้จากการค้นคว้าทดลองวิจัย มิใช่ความรู้ที่เกิดจากความรู้สึกหรือเนื่องจากปฏิบัติสืบทอดกันมา เช่น แต่เดิมเราเชื่อกันว่า การเพิ่มโทษให้รุนแรงขึ้นจะทำให้คนร้ายกลัวไม่กล้ากระทำผิดจริง ๆ แล้วเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง เพราะคนร้ายส่วนใหญ่ที่กระทำผิด ก่อนลงมือเขาได้คิดวางแผนไว้ล่วงหน้าก่อนแล้ว เขาไม่คิดว่าจะถูกจับได้ ถ้าเขาคิดว่าจะถูกจับได้หรือทำแล้วไม่มีทางรอดก็จะไม่ลงมือกระทำความผิด

นั้น ๆ อย่างแน่นอน ดังนั้นการทำให้คนร้ายหวาดระแวงรู้สึกว่าการทำผิดแล้วไม่มีทางรอดจึงเป็นแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมกว่า ที่สำคัญบุคลากรตำรวจต้องรู้และเข้าใจความคิดหรือมุมมองของคนร้ายที่แตกต่างไปจากตำรวจและแตกต่างไปจากประชาชนพลเมืองดี

3. สร้างความสัมพันธ์ ให้ความรู้กับประชาชนและใกล้ชิดกับประชาชนเพื่อให้ประชาชนทั่วไปมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อตำรวจ เข้าใจตำรวจเพิ่มขึ้น ไม่หวาดระแวงตำรวจหรือกลัวคนร้าย ทั้งนี้เพื่อคงไว้ซึ่งความร่วมมือช่วยเหลือของประชาชน

4. เป็นศูนย์กลางข้อมูลด้านการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง ตำรวจต้องเป็นบุคลากรมืออาชีพ มีความรู้เพียงพอที่จะช่วยเหลือและให้ข้อมูลวิธีการด้านการป้องกันอาชญากรรมที่ถูกต้องและเหมาะสมกับประชาชนซึ่งอาจเป็นการบริการข้อมูลทางโทรศัพท์ที่ประชาชนสอบถามมาได้โดยไม่เสียค่าโทรศัพท์ หรือออกบริการให้ข้อมูลแก่ประชาชนในเรื่องของการจัดบ้าน การจัดชุมชน จัดสถานประกอบการ โรงงานอุตสาหกรรม จัดสถานศึกษา เพื่อป้องกันอาชญากรรม และหรือจะดำเนินกิจกรรมในชีวิตอย่างไรจึงเป็นการป้องกันอาชญากรรมได้ เช่น จัดแบ่งสัดส่วนของพื้นที่จัดสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหอาชญากรรม การแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษาควรแบ่งสัดส่วนพื้นที่อย่างไร ตำแหน่งห้องรับแขก ห้องพักครูอาจารย์ ห้องสมุด ห้องน้ำ (ภายในห้องน้ำจะจัดอย่างไร) ป้ายประกาศอะไรที่จำเป็น กรณีอาชญากรรมที่เกิดกับธนาคาร ร้านทอง บริษัท โรงงานอุตสาหกรรม ควรจะจัดสถานที่ยังไงให้คนร้ายที่มาดูลาดเลาแล้วรู้สึกกลัว ไม่กล้า (หวาดระแวง) ให้ความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสมกับเจ้าหน้าที่ธนาคาร พนักงานร้านทอง ให้รู้จักใช้เทคนิคในการปฏิบัติที่จะทำให้คนร้ายหวาดระแวง เป็นต้น ความรู้ด้านการป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม การป้องกันอาชญากรรมโดยสังคมควบคุม ภูมิศาสตร์งานตำรวจทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ผลการวิจัย เช่น คนร้ายคิดอย่างไร (Inside criminal mind) กลวิธีการเปลี่ยนความคิดของผู้กระทำผิด (360 Degree turn technique) หรือวิชาว่าด้วยกรอบความคิดของอาชญากรฯ จะมีความสำคัญมากในส่วนนี้

5. เป็นผู้ช่วยด้านเทคนิคในพื้นที่รับผิดชอบ ด้วยการช่วยเหลือสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของประชาชน ใช้เทคนิคช่วยให้ประชาชนเกิดความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของชุมชน สร้างพื้นที่ที่ส่วนบุคคลทางสายตา ขยายวิธีการที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนจากฐานล่าง และช่วยสร้างหรือยกระดับกิจกรรม ที่ก่อให้เกิดผลด้านการป้องกันอาชญากรรมอย่างเป็นรูปธรรมในความเป็นจริง ถ้าป้องกันอาชญากรรมได้ดีจะมีผลทำให้เกิดอาชญากรรมน้อยลง และแม้ว่าจะเกิดอาชญากรรมบ้างก็จริง แต่จะจับกุมผู้กระทำผิดได้ง่ายขึ้น เนื่องจากระบบการป้องกันที่ดีจะมีผลดีต่อกระบวนการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิด

การลดความรู้สึกหวาดระแวงของประชาชน (Fear reduction)

ความวิตกกังวลเรื่องความหวาดระแวงของประชาชนไม่ใช่เรื่องใหม่อย่างน้อย เมื่อปี ค.ศ. 1967 (พ.ศ. 2510) บีเดอร์แมน (Bederman, n.d. อ้างถึงใน พ.ต.ท. พงศ์พัฒน์ ฉายาพันธุ์, 2543, หน้า 123) นักสังคมวิทยาชาวอเมริกัน ได้เคยกล่าวไว้ในรายงานอย่างเป็นทางการถึงประธานาธิบดีจอห์นสัน (President Johnson) แต่ไม่มีใครสนใจ จนกระทั่งปี ค.ศ. 1980 (พ.ศ. 2523) องค์กรต่าง ๆ จึงเริ่มให้ความสนใจ

การลดความรู้สึกหวาดระแวงของประชาชน ในที่นี้หมายถึง การลดความรู้สึกเกรงกลัวว่าจะมีภัยของประชาชน เช่น เกรงกลัวว่าตนเอง คนในครอบครัว หรือญาติมิตรจะถูกทำร้าย เกรงกลัวว่าทรัพย์สินจะเสียหาย สูญหาย หรือเกรงกลัวว่าจะเกิดเพลิงไหม้ในชุมชนที่พักอาศัย เป็นต้น ความรู้สึกหวาดระแวง ตรงข้ามกับ ความรู้สึกไม่เกรงกลัวภัยอันตรายหรือความรู้สึกว่าตนเองปลอดภัย ความรู้สึกปลอดภัยเป็นความรู้สึกปลอดภัยเป็นความรู้สึกด้านบวกที่ถูกจัดไว้เป็นความจำเป็นพื้นฐานของประชาชน ดังเช่นการตระหนักได้ถึงความสำคัญประการนี้ โดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสตูล ที่กำหนดความจำเป็นพื้นฐานในหมวดครอบครัวปลอดภัยไว้ว่าคนในครัวเรือนปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ร้อยละร้อย กับคนในครัวเรือนมีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ เป็นต้น การลดความรู้สึกหวาดระแวงของประชาชนลักษณะนี้ จะทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนสูงขึ้น เมื่อความรู้สึกหวาดระแวงมีเพิ่มมากขึ้น นอกจากจะทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนลดต่ำลงแล้วยังส่งผลเสียหายทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมอีกด้วย แม้ในส่วนที่เกี่ยวกับการทำงานของตำรวจก็จะเกิดผลเสียไม่ทางตรงก็ทางอ้อม ตัวอย่างที่พบได้ในปัจจุบัน คือ ถ้าประชาชนเกิดความรู้สึกว่าในชุมชนไม่ปลอดภัยก็จะหาซื้ออาวุธชนิดแข็งแรงและมีราคาแพงมาติดถือครอบตู้บ้าน หรืออาจติดเหล็กคัตหน้าต่างหรือช่องทางอื่น ๆ เพื่อป้องกันขโมย การกระทำอย่างนี้มีผลดีน้อยแต่มีผลเสียมาก ส่วนดีคือ ถ่วงเวลาคนร้ายที่ตั้งใจจะประกอบอาชญากรรมให้ทำงานช้าลงหรืออาจท้อใจแล้วเปลี่ยนในเวลาต่อมา (แต่ส่วนใหญ่จะไม่เปลี่ยนใจ เข้าทางนี้ไม่ได้ก็จะไปหาทางเข้าทางอื่นจนได้) ส่วนเสียก็คือ สิ้นเปลืองในการจัดซื้อจัดทำและไม่ปลอดภัยในกรณีมีเพลิงไหม้แล้วหนีออกมาไม่ได้ เพราะติดเหล็กคัตหน้าต่างหรือช่องทางอื่น ๆ และหรือติดประตูบางประตูที่ใส่กุญแจ นอกจากนี้ความรู้สึกหวาดระแวงเนื่องมาจากความไม่ปลอดภัยจะทำให้ประชาชนไม่ยอมออกจากบ้าน การดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวันจะเปลี่ยนไป ถึงกับส่งผลให้ความสัมพันธ์ในชุมชนลดลง ทำให้เกิดภาวะต่างคนต่างคนอยู่ไม่ออกมาพูดคุยปรึกษาหารือกัน แม้ร้านค้าในชุมชนก็จะขายสินค้าได้น้อยลง บางร้านอาจถึงกับต้องหยุดกิจการ เพราะจำนวนคนที่ออกมาเดินจับจ่ายซื้อหาสินค้ามีน้อย สภาพของชุมชนจึงเปลี่ยนมากกว่าเดิม เปิดโอกาสให้คนร้ายทำผิดได้ง่ายขึ้นขณะเดียวกับที่ตำรวจก็จะหาพยานได้ยากเมื่อเกิดเหตุอาชญากรรม เพราะไม่มีคนรู้เห็นขณะคนร้ายกระทำความผิด

สาเหตุที่ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกหวาดระแวง

แต่เดิมตำรวจส่วนใหญ่เข้าใจว่า สถิติการเกิดอาชญากรรมสูงหรือการเกิดคดีอุกฉกรรจ์ สะท้อนขวัญคือต้นเหตุที่ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกหวาดระแวง (ความเป็นจริงนี้ปรากฏอยู่ที่เป้าหมายเดิมของตำรวจ เมื่อพูดถึงการลดความหวาดระแวงจากอาชญากรรม) ต่อมาเมื่อมีการค้นคว้าวิจัยและศึกษาความรู้สึกนึกคิดของประชาชนมากขึ้น จึงพบว่าแม้เมื่อยังไม่มีอาชญากรรมเกิดขึ้นประชาชนก็อาจเกิดความรู้สึกหวาดระแวงได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว องค์การตำรวจที่ก้าวหน้าในปัจจุบัน จึงแบ่งสาเหตุที่ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกหวาดระแวงเป็น 2 กรณี คือ ประชาชนเกิดความรู้สึกหวาดระแวงทั้งที่อาชญากรรมยังไม่เกิดขึ้น และประชาชนเกิดความรู้สึกหวาดระแวงเมื่อมีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้นแล้ว ประชาชนเกิดความรู้สึกหวาดระแวงทั้งที่อาชญากรรมยังไม่เกิดขึ้น หมายถึง ประชาชนหวั่นไหวไปก่อนว่าจะมีภัย ส่วนใหญ่เกิดจากการสัมผัสกับสิ่งผิดปกติกับความไร้ระเบียบ เช่น เห็นคนขับขีรถจักรยานยนต์หน้าปากซอยจับกลุ่มคุยกันเสียงดังหรือจอร์รถจักรยานยนต์ก็ดขวางไม่เป็นระเบียบ เห็นกำแพงในเขตชุมชนถูกระบายสีหรือเขียนข้อความหยาบคาบ ทั้งขยะกันและเทอะส่งกลิ่นเหม็น มีนักเลงอันธพาลดื่มสุราส่งเสียงดังเอะอะโวยวาย คนเร่ร่อนคมसारระเหย จับกลุ่มได้สะพานนั่งราวสะพาน ทารุณสัตว์ ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ฯลฯ ความรู้สึกหวาดระแวงของประชาชนที่เกิดจากปรากฏการณ์เหล่านี้จะทำให้ประชาชนไม่อยากออกนอกบ้าน เกรงจะมีเรื่องหรือถูกทำร้าย เป็นห่วงกังวลลูกหลานที่ต้องกลับบ้านในเวลาค่ำคืน ฯลฯ ประชาชนเกิดความรู้สึกหวาดระแวงเมื่อมีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้นแล้ว หมายถึงประชาชนสัมผัสอาชญากรรมด้วยตนเอง รู้จากเพื่อนบ้าน อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ ดูโทรทัศน์ฟังจากวิทยุ ฯลฯ การรับรู้ข่าวสารเกิดเหตุอาชญากรรมจากสื่อมวลชนแล้วทำให้เกิดความรู้สึกหวาดระแวง ส่วนใหญ่จะเป็นคดีอุกฉกรรจ์สะเทือนขวัญ หรือคดีที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง แต่จับกุมคนร้ายไม่ได้

แนวทางการลดความรู้สึกหวาดระแวงของประชาชน

ตำรวจในปัจจุบันให้ความสำคัญกับการลดความรู้สึกหวาดระแวงของประชาชนเป็นอย่างมาก หลักการสำคัญที่ตำรวจนำมาใช้อย่างได้ผลกับสถานการณ์ลักษณะนี้ ได้แก่ หลักการของทฤษฎีหน้าต่างแตก (Broken windows theory) หลักการงานตำรวจผู้รับใช้ชุมชน (Community Policing: CP) และหลักการงานตำรวจพัฒนาและแก้ปัญหาที่พลิกผันไปตามแนวทางของชุมชน การใช้หลักการของทฤษฎีหน้าต่างแตก เป็นการที่ตำรวจพยายามเปิดโอกาสให้ประชาชนคนดีเข้าครอบครองพื้นที่ ไม่ยอมปล่อยให้คนร้ายเข้าครอบครองพื้นที่ เริ่มต้นด้วยการให้ความรู้สร้างความเข้าใจกับประชาชน ประสานงานกับบุคลากร ในกระบวนการยุติธรรมบางกรณี จากนั้นตำรวจจะให้ความสนใจกับเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่จะกระทบความรู้สึกของประชาชน หรือเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่

อาจถูกถามเป็นเรื่องใหญ่ในอนาคต เช่น คนเมาสุราเดินเกะกะตามท้องถนน วัยรุ่นจับกลุ่มมั่วสุมส่งเสียงดัง รถจักรยานยนต์หน้าปากซอยจอร์จคิดขวางไม่เป็นระเบียบและพุดคุยกันด้วยวาจาไม่สุภาพ ดัดแปลงท่อไอเสียรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ให้ส่งเสียงดัง แข่งขันรถบนถนนหลวง ฯลฯ แม้ความผิดเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ เหล่านี้ จะเป็นความผิดลหุโทษ ตำรวจก็ไม่ควรละเลยหรือละเว้นไปเสียเลย ๆ ถ้าเป็นไปได้ ควรใช้วิธีสอบถามหาข้อมูลจากประชาชน แนะนำ หรือชักชวน กับกรณีที่มีปัญหา ก็ต้องเชิญตัวไปเปรียบเทียบปรับที่สถานีตำรวจ การใช้หลักการตามทฤษฎีนี้ ผู้ปฏิบัติต้องรู้จักใช้วิจารณญาณ เช่น พิจารณาจากสถานที่ เวลา การกระทำที่กระทบต่อประชาชน จำนวนครั้งที่กระทำ จากนั้นจึงใช้เทคนิคที่เหมาะสมและมีไหวพริบ ที่สำคัญคือรู้จักเทคนิคการควบคุมอารมณ์ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาตึงเครียดกับชุมชน

การใช้หลักการงานตำรวจผู้รับใช้ชุมชนจะเน้นความคุ้นเคยกับประชาชนเป็นหลักตำรวจจะปรากฏตัวให้ประชาชนเห็นในสถานที่เดิมและเวลาเดิมเป็นประจำ เพื่อให้ประชาชนได้สัมผัสจนประทับใจเข้าไปในความรู้สึก การปฏิบัติจะใช้วิธีเดินตรวจ หุุด พบปะพูดคุยกับประชาชน (Stopwalk talk)

การใช้หลักการงานตำรวจพัฒนาและแก้ปัญหาที่พลิกผันไปตามแนวทางของชุมชน หมายถึง การที่ตำรวจและประชาชนจะร่วมกันพิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านสภาพแวดล้อมและแก้ปัญหาสังคม เช่น ช่วยกันทำความสะอาดและจัดระเบียบชุมชน แก้ไขสถานที่ที่ก่อให้เกิดการมั่วสุมหรือชองสุม ช่วยแก้ไขปัญหาคนในชุมชนว่างงาน หรือปัญหาเด็กยากจนไม่ได้ไปโรงเรียน เป็นต้น

การดำเนินการงานตำรวจตามหลักการของทฤษฎีหน้าต่างแตก หลักการงานตำรวจผู้รับใช้ชุมชน และหลักการงานตำรวจพัฒนาและแก้ปัญหาที่พลิกผันไปตามแนวทางของชุมชน จะทำให้สภาพแวดล้อมของชุมชนดีขึ้นและเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้ประชาชนเห็นความจริงใจ เลื่อมใสศรัทธา และเชื่อว่าตำรวจเป็นที่พึ่งพาได้ ในที่สุดก็จะเกิดความคุ้นเคยให้การยอมรับแก่กันและกัน ความรู้สึกหวาดระแวงที่ประชาชนเคยมีก็จะค่อย ๆ ลดลง กระทั่งเหลือน้อยหรือหมดสิ้นไป

ข้อควรระวัง คือ การลดความรู้สึกหวาดระแวงของประชาชน การสร้างความรู้สึกให้ประชาชนเชื่อมั่นว่าปลอดภัยและเชื่อว่าตำรวจเป็นที่พึ่งได้ ต้องอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงมีหลักการและมีเหตุผลต้องไม่ทำให้ประชาชนเกิดความประมาทกระทั่งเกิดความไม่ระมัดระวังและอย่าให้ประชาชนเกิดความรู้สึกผิด ๆ ว่าจะสามารถพึ่งพาในทางที่มีขอบ เช่น ใช้ความคุ้นเคยกับตำรวจไปข่มเหงรังแกประชาชนคนอื่น ๆ หรือเอาเปรียบผู้อื่น เป็นต้น

การบังคับใช้กฎหมาย (Law enforcement approach)

การบังคับใช้กฎหมาย ในที่นี้หมายถึง การดำเนินการโดยใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือเพื่อทำให้สังคมสงบสุข ตำรวจจะใช้กฎหมายในลักษณะของการจัดสรรโอกาสและสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อให้ชีวิตและสังคมมีระบบและมีระเบียบ สามารถดำเนินชีวิตและดำเนินกิจกรรมได้โดยสะดวก(ตำรวจยกตัวอย่างว่า ไม่ควรใช้กฎหมายเป็นเครื่องควบคุมหรือบังคับ กระทั่งถึงกับทำให้ชีวิตและสังคมไร้ระบบและระเบียบทำให้สูญเสียโอกาสในการดำเนินกิจการให้เป็นไปได้ด้วยดีเป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่าหลักการของกฎหมายเป็นสิ่งที่ดี แต่การปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามด้วยบทกฎหมายประกอบด้วยกฎเกณฑ์ที่ละเอียดอ่อน เหตุนี้จึงยังคงมีปัญหาที่เกิดจากการใช้กฎหมายบางประการ กล่าวคือ กฎหมายมีหลายลักษณะมีหลายมาตรา ทั้งการใช้และการตีความก็ค่อนข้างสลับซับซ้อน คนทั่วไปจึงยากที่จะรู้และเข้าใจได้ทั้งหมด นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่มักพูดให้ได้ยินกันอยู่บ่อย ๆ ว่า กฎหมายล้าสมัย มีช่องว่าง ไม่ชัดเจน หรือขัดกัน การใช้กฎหมายจึงไม่ใช่เรื่องง่ายแต่กลับเป็นเรื่องที่ต้องระมัดระวังเป็นอย่างมาก แม้แต่กับบุคลากรขององค์การตำรวจเองก็ต้องมีการดำเนินการที่ดี เพื่อป้องกันผลข้างเคียงด้านลบที่อาจจะเกิดขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจเกิดจากการใช้กฎหมาย และเพื่อความเข้าใจวิธีการใช้กฎหมายที่ถูกต้องและเกิดประโยชน์ จึงควรแยกศึกษาการใช้กฎหมายออกเป็น 2 ส่วน คือ การดำเนินการเพื่อการใช้กฎหมายอย่างได้ผล และการดำเนินการหลังการใช้กฎหมาย

การดำเนินการเพื่อการใช้กฎหมายอย่างได้ผล เป็นปฏิบัติการเชิงรุกที่พยายามไม่ให้เกิดการละเมิดกฎหมาย เพื่อไม่ให้ต้องเกิดเหตุอาชญากรรม และเพื่อไม่ต้องใช้กฎหมายอย่างพร่ำเพรื่อโดยไม่จำเป็น มีหลักปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ 5 ประการ (พ.ต.ท. พงศ์พัฒน์ ฉายาพันธุ์, 2543) ได้แก่

1. สร้างความเข้าใจ ให้รู้ถึงคุณประโยชน์ของกฎหมาย กระทั่งทำให้เกิดพฤติกรรมเคยชินในการเคารพและไม่ละเมิดกฎหมาย ทั้งนี้เพราะเมื่อคนเรามีความรู้ความเข้าใจ เห็นถึงประโยชน์ และสิ่งไม่เป็นประโยชน์ ก็จะเป็นเหตุผลให้เต็มใจประพฤติปฏิบัติตามความเห็นชอบของตน เมื่อปฏิบัติซ้ำบ่อย ๆ ก็จะเกิดความเคยชิน ทำให้ไม่อยากละเมิดกฎหมาย ปรากฏการณ์ลักษณะนี้ถือเป็นการรักษากฎหมายที่ได้ผลจริง ตำรวจต้องพยายามสร้างโอกาสให้คนในสังคมเกิดพฤติกรรมเคยชินแบบนี้ ด้วยการสนับสนุนสถาบันครอบครัว สถานศึกษา และกลุ่มองค์กรต่าง ๆ เช่น สอนให้เด็กรู้จักกฎจราจรและอันตรายในการใช้รถใช้ถนน ควบคู่กันไป เนื่องจากเด็ก ๆ ไม่ค่อยเข้าใจผลสัมพันธของอันตรายและความเร็วของรถ ไม่รู้ว่าการใช้รถจักรยานยนต์ จะมีอันตรายมากกว่าการใช้รถยนต์เกินกว่า 10 เท่า ทั้งผู้ใหญ่บางคนก็ไม่รู้ว่าผลของการใช้ยารักษาโรคบางชนิด จะทำให้ประสิทธิภาพในการขับรถลดลงและบางคนไม่รู้ขีดจำกัดของร่างกายในการขับรถว่า มนุษย์สามารถขับรถติดต่อกันได้นานที่สุดไม่ควรเกิน 5 ชั่วโมงเท่านั้น เป็นต้น

กฎหมายกำหนดให้คนต้องรู้กฎหมาย แต่ในความเป็นจริงกฎหมายมีมาก บางทีคนในสังคมไม่รู้ไม่เข้าใจ ไม่เห็นประโยชน์ของกฎหมาย และไม่เคยชินต่อการเคารพกฎหมาย ในที่สุดเมื่อต้องกระทำผิด ก็จะหาเหตุผลมาปกป้องตนเองด้วยการแก้ตัวต่าง ๆ นานา ถึงตอนนั้นก็กลายเป็นปัญหายุ่งยาก โดยเฉพาะกับตำรวจผู้ปฏิบัติขั้นต้น

2. ใช้วัฒนธรรมเข้าช่วย พฤติกรรมการเคารพกฎหมายและไม่ละเมิดกฎหมาย ปัจจัยหนึ่งมาจากวัฒนธรรม อิทธิพลของวัฒนธรรมจะช่วยให้บุคคลรู้ค่าเห็นประโยชน์ และเกิดความเคยชิน เช่น การเข้าแถวรอคิวจะช่วยให้คนในสังคมส่วนหนึ่งขับรถตามกันไป โดยไม่แซงซ้ายปาดขวาไปหยุดขวางคนอื่นตามแยกไฟแดง นำสังเกตว่า ผู้ใหญ่มีวัฒนธรรมเคยชินอย่างไร คนรุ่นใหม่ตามมาก็มีแนวโน้มจะมีวัฒนธรรมเคยชิน อย่างนั้น

3. จัดองค์ประกอบต่าง ๆ ของชุมชนและสังคมให้สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบทั้งนี้เพราะความคิด จิตใจ และพฤติกรรมของบุคคล สามารถถ่ายทอดและรับจากกันและกันได้คนในสังคมแต่ละคนต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กันไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง พฤติกรรมของคน ๆ หนึ่ง จึงมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของคนอื่น ๆ ด้วย ไม่มากก็น้อย ดังนั้นถ้าองค์ประกอบส่วนต่าง ๆ ของชุมชนและสังคมสอดคล้องกันได้อย่างเป็นระบบ บนพื้นฐานของความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องก็จะช่วยให้ส่วนรวมเกิดความราบรื่น ด้วยความร่วมมือและด้วยความเต็มใจ (หากบุคคลต้องกระทำด้วยความจำใจ เป็นไปได้ที่จะละเมิดกฎหมายหรือถ้าบุคคลต้องกระทำไปด้วยความไม่รู้ ก็จะเกิดสงสัย ลังเล ซึ่งก็เป็นไปได้ที่จะละเมิดกฎหมายหรือเชื่อว่าสามารถซื้อความยุติธรรมได้)

4. ใช้ปัจจัยเสริม เป็นการสร้างพฤติกรรมการไม่ละเมิดกฎหมายด้วยแรงหนุนของสภาพจิตใจ หรือเป็นการสร้างความคิดเชิงอุดมคติให้เกิดขึ้น ทำให้การปฏิบัติที่ไม่ละเมิดกฎหมายมีเป้าหมายขึ้นมา เช่น กำหนดให้ชุมชนของเราเป็นชุมชนเคารพกฎหมาย เพื่อผลแห่งความสงบสุขของชุมชนและเป็นตัวอย่างแก่ชุมชนอื่น ๆ การตั้งเป้าหมายลักษณะนี้ จะทำให้ผู้ไม่ละเมิดกฎหมายมีกำลังใจและมีความภาคภูมิใจ (ต้องระวังไม่ให้เกิดความขัดแย้งจากความเข้าใจผิดที่ว่าดำเนินการอย่างนี้เพราะต้องการจะทัณฑ์ผู้อื่น ความเข้าใจผิดเช่นนี้จะเป็นเหตุกระตุ้นให้กลุ่มหรือบุคคลอื่นไม่พอใจ แล้วเป็นปัจจัยโน้มน้าวให้มีการละเมิดกฎหมาย)

5. ใช้การบังคับ เป็นความจริงที่ว่าในสังคมหรือในกลุ่มชนหนึ่ง ๆ จะมีผู้ผิดปกติที่ฝึจะละเมิดกฎหมายอยู่เสมอ แม้คนส่วนนี้จะมีเป็นส่วนใหญ่แต่ก็ยังคงมีอยู่ ดังนั้นการบังคับและการลงโทษ จึงยังเป็นเรื่องจำเป็นและอาจพอช่วยได้ (แม้โดยพื้นฐานแล้ว การบังคับนำไปใช้กับคนไม่ดี ผลลัพธ์ก็คงคล้าย ๆ กับเอาศีลธรรมไปยึดเยียดให้กับคนทุศีล หรือการเอาจริยธรรมตำรวจไปกรอกหูให้กับผู้ซึ่งแต่งเครื่องแบบตำรวจแต่ไม่มีใจเป็นตำรวจ) ด้วยเหตุที่สถานการณ์บังคับที่อาจพอเป็นไปได้และการละเมิดกฎหมายจะเกิดขึ้นได้ยากก็คือ สถานที่ที่มีตำรวจผู้มีอำนาจบังคับ

ประจำอยู่ และก็คงเป็นอย่างที่ทราบกันดีว่าหากเป็นสถานการณ์ตรงกันข้าม คือ เป็นสถานที่ที่ไม่มีตำรวจอยู่ ก็ย่อมจะไม่มีผู้ใช้อ่านาจนบังคับ กรณีเช่นนี้การละเมิดกฎหมายก็จะยังคงเกิดขึ้นได้อีกด้วย เหตุผลดังได้กล่าวมานี้ การบังคับที่เป็นการดำเนินการเพียงชั่วคราวจึงไม่บังเกิดผลแท้จริง ฉะนั้น หากหวังผลประโยชน์ให้เกิดจากการบังคับ ก็ต้องใช้การบังคับในระดับพอสมควร มีความต่อเนื่อง และมีระยะเวลาการใช้ที่ยาวนานพอ นานพอที่ “การฝืนใจทำดี” ของคนที่มักชอบทำผิดส่วนน้อย นั้นจะเกิดความเคยชินต่อการทำดีได้บ้าง

การดำเนินการเพื่อมิให้มีการละเมิดกฎหมายโดยตำรวจ จึงเป็นการใช้แนวทางตาม หลักการสำคัญของตำรวจมาผสมผสานกัน ไม่เน้นการบังคับใช้กฎหมาย แต่เน้นการใช้หลักการ ควบคุมอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม หลักการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ หลักการงานตำรวจผู้รับใช้ ชุมชน และหลักการงานตำรวจพัฒนาแก้ปัญหาที่พลิกผันไปตามแนวทางของชุมชน การปฏิบัติใน ส่วนย่อยที่มักทำควบคู่กันไปได้แก่ การประกาศเชิญชวน จัดโครงการฝึกอบรม ให้ความรู้ ทำความ เข้าใจหรือปรับกระบวนการคิด เป็นต้น

การดำเนินการหลังการใช้กฎหมาย

เนื่องจากการละเมิดกฎหมายมีที่มาจากหลายสาเหตุ และแต่ละสาเหตุก็มีปัจจัยประกอบที่ สลับซับซ้อน นอกจากนี้แม้การละเมิดกฎหมายแต่ละครั้งอาจเกิดจากสภาพกดดันหรือแรงจูงใจ อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่การขาดสมดุลทางจิตของผู้ละเมิดกฎหมาย ก็มักมีสาเหตุพื้นฐานหลายอย่างที่ เอื้อต่อการมีพฤติกรรมเชิงลบอย่างนี้อยู่แล้ว ด้วยเหตุผลดังกล่าว การป้องกันรักษากฎหมายโดย ไม่ให้มีการละเมิดอย่างสมบูรณ์แบบ จึงเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ในทางปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ ทำให้บรรลุจุดสมบูรณ์ไม่ได้ แต่ก็สามารถทำให้ดีที่สุดเท่าที่เป็นได้ ด้วยเหตุนี้ เมื่อมีการละเมิด กฎหมายแล้วเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องปฏิบัติอย่างจริงจังโดยทันที เพราะว่าการปฏิบัติโดยฉับพลันเช่นนี้ นอกจากเป็นการรับผิดชอบต่อหน้าที่แล้ว ยังเป็นการคงไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายอีกด้วย แนวความคิดการดำเนินการหลังการใช้กฎหมาย เป็นการดำเนินการเพื่อให้สังคมกลับสู่ความสงบ สุขโดยเร็ว พร้อมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดกฎหมายซ้ำหรือเกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาและเป็น ความพยายามใช้วิถีปฏิบัติให้เป็นโอกาสพัฒนาระบบป้องกันการละเมิดกฎหมายแนวความคิดและวิธี ปฏิบัติ การดำเนินการหลังการใช้กฎหมาย ซึ่งเป็นที่ยอมรับในวงการตำรวจ มีสาระควรศึกษาดังนี้ (พ.ต.ท. พงศ์พัฒน์ ฉายาพันธุ์, 2543)

1. แสวงหาความร่วมมือจากประชาชน ด้วยเหตุที่ว่า ตำรวจจะไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ สำเร็จถ้าปราศจากความร่วมมือช่วยเหลือจากประชาชน ดังนั้นการแสวงหาความร่วมมือจาก ประชาชนจึงมีความจำเป็นในกระบวนการทุกขั้นตอนของการดำเนินการ ทั้งก่อนและหลังการใช้ กฎหมาย

2. ดำเนินการบรรเทาความเดือดร้อนที่เป็นเหตุสะท้อนขวัญโดยทันที การเคลื่อนไหวที่แสดงความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จะช่วยบรรเทาความรู้สึกเดือดร้อนของสังคมได้ระดับหนึ่ง การอนุเคราะห์ช่วยเหลือผู้ประสบเหตุร้ายหรือครอบครัวผู้เคราะห์ร้าย เป็นการปฏิบัติตามแนวทางจริยธรรมของตำรวจ (สถานการณ์เลวร้ายที่เกิดขึ้น ด้านหนึ่งเป็น โอกาสให้ตำรวจได้พัฒนาความสัมพันธ์กับสังคมให้ดีขึ้น)

3. ลำดับความเร่งด่วนในการแก้ปัญหา เพราะการละเมิดกฎหมายมีมากมาย ดังนั้น การแก้ปัญหาที่ถูกวิธีและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องมีการจัดลำดับความเร่งด่วนก่อนหลังให้ชัดเจน กรณีนี้ แต่เดิมตำรวจจะเป็นผู้พิจารณาตัดสินใจกำหนดลำดับความเร่งด่วนการจัดการกับการละเมิดกฎหมาย ครั้นถึงวันนี้ตำรวจค้นพบความจริงที่ว่าประชาชนคือผู้มีส่วนสำคัญที่สามารถช่วยแก้ไขปัญหากับความไม่สงบสุขของสังคมได้ ทั้งนี้เพราะประชาชนจะรู้ดีที่สุดถึงอะไรเป็นปัญหา ความเดือดร้อนของเขาและอะไรเป็นปัญหาที่ต้องลงมือแก้ไขโดยด่วน ในปัจจุบันตำรวจจึงต้องใช้เทคนิควิธีการ ให้สังคมร่วมมือกับตำรวจเพื่อลำดับความเร่งด่วนในการแก้ปัญหา

4. เก็บรวบรวมข้อมูลและกระจายข้อมูลการกระทำผิด รวบรวมข้อมูลและรายละเอียด หรือพฤติกรรมการทำความผิดที่สำคัญอย่างเป็นระบบด้วยวิธีง่าย ๆ ในการจัดเก็บและสะดวกต่อการนำมาใช้ประโยชน์โอกาสต่อไป ทั้งต้องกระจายข้อมูลเหล่านี้ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะปฏิบัติงานหรือเข้าเวรผลัดต่อไป แผนกสืบสวนพิเศษ และประชาชนที่อาจตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

5. สืบสวนและตรวจสอบ จะต้องมีการสืบสวนเพื่อจับกุมผู้กระทำผิดด้วยการขยายผล พฤติกรรมและการทำความผิด โดยละเอียด และเพื่อให้มีการพัฒนาวิธีการใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงไม่ควรละเลยให้การตรวจเกี่ยวกับการกระทำผิดที่ผ่านมา

6. หาหนทางที่ถูกต้องในการแก้ไขปัญหาละเมิดกฎหมาย ต้องมีการวิเคราะห์องค์ประกอบของสาเหตุที่ทำให้มีการละเมิดกฎหมาย เช่น อาจเป็นเพราะกฎหมายเก่าและล้าสมัย ช้าช้อน ไม่เป็นที่สนใจ และมีประโยชน์น้อย กฎหมายบางส่วนควรถูกยกเลิกเพราะแม้มีไว้ก็ไม่ค่อยมีใครปฏิบัติ จึงไม่เกิดประโยชน์ซ้ำร้ายอาจทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาได้ เช่น อาจเป็นปัจจัยก่อให้เกิดการละเมิดกฎหมายอื่น ๆ หรือเป็นปัจจัยก่อให้เกิดความเป็นเบียดเบียน กระทั่งทำให้เกิดระบบส่วย เป็นต้น

7. ปรับระบบลงโทษให้เหมาะสม ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการประสานงานหรือให้ข้อมูล และรายละเอียดแก่บุคลากรในหน่วยงานของกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้มีการดำเนินคดีและพิจารณาคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพการดำเนินการเพื่อการใช้กฎหมายอย่างได้ผล และการดำเนินการหลังการใช้กฎหมายดังได้กล่าวมาแล้วนี้ เป็นส่วนหนึ่งของแนวความคิดประกอบการ

ดำเนินการใช้กฎหมายเพื่อรักษาความสงบ เพื่อให้การใช้กฎหมายเกิดผลเต็มที่ พร้อมกับสามารถทำให้ชุมชนและสังคมสงบสุขได้อย่างแท้จริง

ข้อมูลทั่วไปของสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต

สภาพทั่วไปในเขตท้องที่สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต ประกอบด้วยหมู่บ้านรวมทั้งหมด 19 หมู่บ้าน มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 189.77 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

(ข้อมูลท้องถิ่นสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว, 2557)

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลแก่งดินสอ อำเภอชาติ จังหวัดปราจีนบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลศาลาลำดวน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลศาลาลำดวน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลบ้านนา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

เขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต ประกอบด้วย 19 หมู่บ้าน คือ

1. ตำบลบ้านแก่ง จำนวน 16 หมู่บ้าน ประกอบด้วย

1.1 บ้านหนองปัญญา

1.2 บ้านแก่ง

1.3 บ้านใหญ่

1.4 บ้านน้อย

1.5 บ้านโนน

1.6 บ้านสวน

1.7 บ้านห้วย

1.8 บ้านเหล่ากกโก

1.9 บ้านหนองแสง

1.10 บ้านวังหิน

1.11 บ้านคลองหมากน้ด

1.12 บ้านดง

1.13 บ้านแสงจันทร์

1.14 บ้านเนินดินแดง

1.15 บ้านหนองแหน

1.16 บ้านคลองอาราง

2. ตำบลโคกปีบ้อง จำนวน 3 หมู่บ้าน ประกอบด้วย

2.1 บ้านคลองน้ำใส

2.2 บ้านหนองจี่เหิน

2.3 บ้านน้อยพัฒนา

ประชากรในเขตท้องที่สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต มีจำนวนประชากรประมาณ 15,694 คน มีสถานที่ราชการ สถานศึกษา วัด สถานที่ท่องเที่ยว อุทยานแห่งชาติ อาคารพานิช สินค้า การเกษตร จำนวนหลายแห่ง

สำหรับสภาพปัญหาอาชญากรรมในเขตท้องที่สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต พบว่าสภาพพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโตในปัจจุบันนี้ถือได้ว่าเป็นตำบลที่มีความเจริญก้าวหน้าในระดับต้น ๆ ของอำเภอเมืองสระแก้ว มีอาณาเขตที่กว้างขวาง ซึ่งจากทางลักษณะทางภูมิศาสตร์ดังกล่าวเราจะเห็นได้ว่าเป็นชุมชนและเขตพื้นที่รับผิดชอบ สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต มีการผสมกลมกลืนกันระหว่างสังคมเมืองและสังคมชนบท ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมเป็นหลักซึ่งประกอบด้วยการเพาะปลูกและการเลี้ยงสัตว์ จากการใช้พื้นที่ที่เกี่ยวเนื่องกันทั้งสองรูปแบบทำให้ในช่วงที่ผ่านมาซึ่งมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว จนเป็นเหตุให้เกิดอาชญากรรมขึ้นในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะในช่วง 3 ปีซ้อนหลังจากที่ผ่านมา (ปี 2555 – 2557) มีสถิติคดีอาญาเปรียบเทียบได้ ดังตารางที่ 2-1 ถึง 2-5

ตารางที่ 2-1 คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ ที่เกิดขึ้นในเขตท้องที่สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต

ประเภทความผิด	2555		2556		2557	
	คดีที่เกิด	จับได้	คดีที่เกิด	จับได้	คดีที่เกิด	จับได้
- ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา	-	-	-	-	-	-
- ปล้นทรัพย์	-	-	-	-	-	-
- ชิงทรัพย์ (รวม)	-	-	-	-	-	-
- วางเพลิง	-	-	1	1	-	-
รวม	-	-	1	1	-	-

ที่มา : งานธุรการสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต

คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ หมายถึง คดีที่เกิดขึ้นที่มีความรุนแรงและเป็นที่น่าสนใจของประชาชน คือ ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ ลักพาเรียกค่าไถ่ และวางเพลิง โดยมีสถิติเปรียบเทียบคดีที่เกิดขึ้นและจำนวนผู้ต้องหาที่จับกุมได้ ดังนี้

ปี 2555	คดีเกิดจำนวน	- คดี จับผู้ต้องหาได้	- ราย
ปี 2556	คดีเกิดจำนวน	1 คดี จับผู้ต้องหาได้	1 ราย
ปี 2557	คดีเกิดจำนวน	- คดี จับผู้ต้องหาได้	- ราย

ตารางที่ 2-2 คดีความผิดต่อชีวิต ร่างกายและเพศที่เกิดขึ้นในเขตท้องที่สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต

ประเภทความผิด	2555		2556		2557	
	คดีที่เกิด	จับได้	คดีที่เกิด	จับได้	คดีที่เกิด	จับได้
คดีความผิดต่อชีวิต						
ร่างกายและเพศ						
- ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา	-	-	-	-	-	-
- ฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนา	-	-	-	-	-	-
- กระทำให้ตายโดยประมาท	-	-	-	-	-	-
- พยายามฆ่า	-	-	1	1	1	1
- ทำร้ายร่างกาย	2	2	5	5	7	7
- ข่มขืนกระทำชำเรา	-	-	4	4	4	4
รวม	2	2	10	10	12	12

ที่มา : งานธุรการสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต

คดีความผิดต่อชีวิต และร่างกาย หมายถึง คดีที่คนร้ายประสงค์ต่อชีวิตและร่างกายผู้อื่น คือ ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนา กระทำให้ตายโดยประมาท พยายามฆ่า ทำร้ายร่างกาย ข่มขืนกระทำชำเรา โดยมีสถิติเปรียบเทียบคดีที่เกิดขึ้น และจำนวนผู้ต้องหาที่จับกุมได้ ดังนี้

ปี 2555	คดีเกิดจำนวน	2 คดี จับผู้ต้องหาได้	2 ราย
ปี 2556	คดีเกิดจำนวน	10 คดี จับผู้ต้องหาได้	10 ราย
ปี 2557	คดีเกิดจำนวน	12 คดี จับผู้ต้องหาได้	12 ราย

ตาราง 2-3 คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ ที่เกิดขึ้นในเขตท้องที่สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต

ประเภทความผิด คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์	2555		2556		2557	
	คดีที่เกิด	จับได้	คดีที่เกิด	จับได้	คดีที่เกิด	จับได้
- ลักทรัพย์	2	1	6	1	4	2
- วิ่งราวทรัพย์	-	-	1	1	4	-
- กรรโชกทรัพย์	-	-	-	-	-	-
- ชิงทรัพย์ (รวม)	-	-	-	-	-	-
- ปล้นทรัพย์	-	-	-	-	-	-
- รับของโจร	-	-	-	-	-	-
- ทำให้เสียทรัพย์	-	-	3	3	3	3
รวม	2	1	10	5	7	5

ที่มา : งานธุรการสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต

คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ หมายถึง คดีที่คนร้ายประสงค์ต่อทรัพย์ของผู้อื่น คือ คดีลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ กรรโชกทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ รับของโจร ทำให้เสียทรัพย์ ดังมีรายละเอียดของคดีที่เกิดขึ้นและจำนวนผู้ต้องหาที่จับกุมได้ ดังนี้

ปี 2555	คดีเกิดจำนวน	2 คดี	จับผู้ต้องหาได้	1 ราย
ปี 2556	คดีเกิดจำนวน	10 คดี	จับผู้ต้องหาได้	5 ราย
ปี 2557	คดีเกิดจำนวน	7 คดี	จับผู้ต้องหาได้	5 ราย

ตารางที่ 2-4 คดีที่น่าสนใจ ที่เกิดขึ้นในเขตท้องที่สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต

ประเภทความผิด คดีที่น่าสนใจ	2555		2556		2557	
	คดีที่เกิด	จับได้	คดีที่เกิด	จับได้	คดีที่เกิด	จับได้
โจรกรรมรถจักรยานยนต์	-	-	4	-	-	-
โจรกรรมรถยนต์	-	-	-	-	-	-
โจรกรรมโค – กระบือ	-	-	-	-	-	-
โจรกรรมเครื่องมือการเกษตร	-	-	-	-	-	-
ปล้นชิงทรัพย์รถยนต์โดยสาร	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 2-4 (ต่อ)

ประเภทความผิด คดีที่น่าสนใจ	2555		2556		2557	
	คดีที่เกิด	จับได้	คดีที่เกิด	จับได้	คดีที่เกิด	จับได้
ปล้นชิงทรัพย์รถยนต์แท็กซี่	-	-	-	-	-	-
ข่มขืนและฆ่า	-	-	-	-	-	-
ลักพาเรียกค่าไถ่	-	-	-	-	-	-
ฉ้อโกงทรัพย์	-	-	-	-	-	-
ยักยอกทรัพย์	-	-	2	2	-	-
รวม	-	-	6	2	-	-

ที่มา : งานธุรการสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต

คดีที่น่าสนใจ หมายถึง คดีที่มีความถี่ในการเกิดสูง และเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอาชีพของผู้เสียหายในชีวิตประจำวัน เช่น คดีโจรกรรมรถจักรยานยนต์ โจรกรรมรถยนต์ โจรกรรมโค – กระบือ โจรกรรมเครื่องมือการเกษตร ปล้นชิงทรัพย์รถยนต์โดยสาร ปล้นชิงทรัพย์รถยนต์แท็กซี่ ข่มขืนและฆ่า ลักพาเรียกค่าไถ่ ฉ้อโกงทรัพย์ ยักยอกทรัพย์ โดยรายละเอียดของคดีที่เกิดและจำนวนผู้ต้องหาที่จับกุมได้ ดังนี้

ปี 2555	คดีเกิดจำนวน	- คดี จับผู้ต้องหาได้	- ราย
ปี 2556	คดีเกิดจำนวน	6 คดี จับผู้ต้องหาได้	2 ราย
ปี 2557	คดีเกิดจำนวน	1 คดี จับผู้ต้องหาได้	- ราย

ตารางที่ 2-5 คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย ที่เกิดขึ้นในเขตท้องที่สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต

ประเภทความผิด คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	2555		2556		2557	
	คดีที่เกิด	จับได้	คดีที่เกิด	จับได้	คดีที่เกิด	จับได้
อาวุธปืน						
-ปืนธรรมดา						
-ปืนธรรมดา	4	4	11	11	8	8
-วัตถุระเบิด						

ตารางที่ 2-5 (ต่อ)

ประเภทความผิด คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	2555		2556		2557	
	คดีที่เกิด	จับได้	คดีที่เกิด	จับได้	คดีที่เกิด	จับได้
การพนัน						
-การพนันทั่วไป	3	9	4	1	37	51
-การพนันสลากกินแบ่งฯ			5	55	10	10
ยาเสพติด	127	128	133	137	106	109
ปราบปรามการค้าประเวณี	-	-	-	-	-	-
สถานบริการ	-	-	-	-	-	-
เผยแพร่วัตถุลามก	-	-	-	-	-	-
รวม	134	141	153	168	161	178

ที่มา : งานธุรการสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต

คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย หมายถึง คดีที่ไม่มีผู้เสียหายอันเกิดจากการทำความผิดของผู้ร้ายโดยตรง ฉะนั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องเข้ามาเป็นผู้เสียหาย คือ อาวุธปืน การพนัน ยาเสพติด ปราบปรามการค้าประเวณี สถานบริการ เผยแพร่วัตถุลามก โดยรายละเอียดของคดีที่เกิดขึ้นและจำนวนผู้ต้องหาที่จับกุมได้ ดังนี้

ปี 2555	คดีเกิดจำนวน	134	คดี จับผู้ต้องหาได้	141	ราย
ปี 2556	คดีเกิดจำนวน	153	คดี จับผู้ต้องหาได้	168	ราย
ปี 2557	คดีเกิดจำนวน	161	คดี จับผู้ต้องหาได้	178	ราย

จากการเปรียบเทียบสถิติคดีอาญาทั้ง 5 กลุ่ม ที่เกิดขึ้นในเขตตำบลบ้านแก่งและโคกปีซ้อย ตามรายละเอียดดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าเฉพาะในระยะเวลา 3 ปีย้อนหลังไปนั้นมีคดีต่าง ๆ เกิดขึ้นในทุก ๆ ด้าน การที่สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโตได้รับความร่วมมือจากผู้นำชุมชน ก็จะทำให้มองเห็นว่าในเขตพื้นที่รับผิดชอบมีผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจเพิ่มขึ้นอีกจำนวน 1 เท่าตัว ซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในด้านการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ในทางกลับกันกระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีหน้าที่ในการกำกับดูแลกรมการปกครองก็ได้เล็งเห็นความสำคัญตามแนวความคิดที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงได้มีการออกเป็นคำสั่งและมีหนังสือสั่งการไปยังที่ว่าการอำเภอทุกแห่งให้มีการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยกับเจ้าหน้าที่ตำรวจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยมีรายละเอียดกำหนดไว้ให้ร่วมมือกันปฏิบัติงานร่วมกัน

ด้านต่าง ๆ รวมหลายด้านด้วยกัน และต้องมีการรายงานผลการปฏิบัติการร่วมให้ผู้บังคับบัญชาของ ทั้ง 2 หน่วยงานทราบเป็นระยะ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พ.ต.ท.สมหมาย อุปลัมภ์ (2548, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ศึกษากรณีประชาชนในเขตสถานีตำรวจนครบาลบางนา กรุงเทพมหานคร มีสมมติฐานการวิจัยว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่พักอาศัยในเขตพื้นที่ และความรู้สึกต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่แตกต่างกัน จะมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมแตกต่างกัน การสำรวจกระทำโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของประชาชนที่พักอาศัยในเขตพื้นที่สถานีตำรวจนครบาลบางนา อยู่ในระดับปานกลาง 2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของประชาชนที่พักอาศัยในเขตพื้นที่สถานีตำรวจนครบาลบางนา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ระยะเวลาที่พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สถานีตำรวจนครบาลบางนา ความรู้สึกต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจแตกต่างกัน จะมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมแตกต่างกัน นอกจากนี้ผลการศึกษายังพบว่า ประชาชนมีความต้องการให้สายตรวจเพิ่มความถี่ ในการตรวจมากขึ้นกว่าเดิม ทั้งให้ความสำคัญกับเบาะแสที่ได้รับแจ้งจากประชาชนมากขึ้น

พ.ต.ท.สนั่น วงเพียร (2542, บทคัดย่อ) ความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ศึกษาเฉพาะประชาชนในเขตอำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านฉาง อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ให้ความสำคัญในการป้องกันอาชญากรรมต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม น้อยกว่าประชาชนในเขตตำบลพลตา และตำบลสำนักท้อน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากตำบลบ้านฉาง พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านฉาง ซึ่งสถานีตำรวจภูธรอำเภอบ้านฉาง มีการจัดการสายตรวจทั้งเดินเท้า สายตรวจจักรยานยนต์ และสายตรวจรถยนต์ ออกตรวจในพื้นที่มากเป็นกรณีพิเศษ เพื่อเป็นการป้องกันเหตุร้ายที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะกับธนาคารและร้านทอง สถานีบริการน้ำมัน และมินิมาร์ท ซึ่งอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว ประกอบกับตำบลบ้านฉาง เป็นพื้นที่ที่มีประชาชนอยู่อย่างหนาแน่น มีประชาชนสัญจรอยู่ตลอดเวลา จึงไม่สนใจในการเลี้ยวสัตว์ เช่น สุนัข ดิคสัญญาณเตือนภัย การดูแลความเรียบร้อย เช่น ปิดประตู หน้าต่าง ก่อนออกจากบ้าน ตลอดจนการสวมใส่เครื่องประดับเมื่อออกไปทำธุระนอกบ้าน ทำให้ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ประชาชนในเขตตำบลบ้านฉาง ให้ความสำคัญ

ร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรมค่อนข้างน้อย และพบว่า ประชาชนในเขตตำบลสำนักท้อน อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง โดยภาพรวมให้ความร่วมมือในการปราบปรามอาชญากรรมต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม น้อยกว่าประชาชนในเขตตำบลบ้านฉางและตำบลสำนักท้อน เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากตำบลสำนักท้อน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นสวนผลไม้และไร่มั่นสัมปะหลัง มีบ้านประชาชนอยู่กระจัดกระจาย และสถานีตำรวจภูธรอำเภอบ้านฉางมีการจัดการสายตรวจตำบลและสายตรวจรถยนต์ออกจากพื้นที่เป็นครั้งคราว ทำให้ประชาชนในเขตตำบลสำนักท้อนให้ความร่วมมือในการปราบปรามอาชญากรรมเกี่ยวกับการจับกุมผู้กระทำความผิด การช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจในการจับกุมคนร้าย ตลอดจนการเป็นพยานชี้ตัวผู้ต้องหาในการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจค่อนข้างน้อย เนื่องจากเกรงว่าตนเองจะไม่ได้ได้รับความปลอดภัยหลังจากที่ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้ว

ขงยุทธ ณ สงขลา (2553, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์การป้องกันอาชญากรรมโดยการสร้างอนาคตร่วมกันของชุมชน ตำบลสาकु อำเภพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการป้องกันอาชญากรรมของประชาชน ในชุมชนบ้านบางใหญ่ ตำบลสาकु อำเภพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี และพัฒนายุทธศาสตร์ การป้องกันอาชญากรรมโดยการสร้างอนาคตร่วมกันของประชาชนในชุมชนบ้านบางใหญ่ ตำบลสาकु อำเภพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) และนำรูปแบบการประชุมที่ใช้เทคนิคการประชุมแบบ F.S.C. หรือการสร้างอนาคตร่วมกันมาใช้ ในการดำเนินการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน บ้านบางใหญ่ จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นผู้นำชุมชนและประชาชนที่มีความรู้เกี่ยวกับอาชญากรรม ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จบการศึกษาระดับสูงสุด ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ภูมิลำเนาเดิมส่วนใหญ่อยู่ในอำเภพระแสง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท และส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนแห่งนี้ เป็นระยะเวลามากกว่า 20 ปี

ผลการศึกษาดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มี 8 ขั้นตอนหรือ 3 ช่วงคือ อดีต ปัจจุบันและอนาคต จากการประชุมเชิงปฏิบัติการได้แบ่งการป้องกันอาชญากรรมเป็น 3 ระดับ คือ ระดับบุคคล ระดับครอบครัวและระดับชุมชนในระดับความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยผลการดำเนินการทั้ง 3 ช่วง อดีต พบว่า ปัญหาการป้องกันอาชญากรรมในระดับบุคคลและครอบครัว ได้แก่ ขาดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เมื่อไม่มีใครได้อยู่เฝ้าบ้านตลอดเวลา สำหรับปัญหาการป้องกันในระดับชุมชน ได้แก่ มีคนต่างถิ่นเข้ามาอาศัยในชุมชนจำนวนมากจึงควรหลีกเลี่ยงบุคคลที่อาจเป็นอันตราย เช่น บ้านเช่า คนต่างด้าว จึงควรมีการจัดเวรยามสอดส่องพฤติกรรม ส่วนปัญหาการป้องกันอาชญากรรมในระดับความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้แก่ ลาดตระเวน สอดส่องดูแล

ในช่วงเทศกาล การโทรแจ้ง สำหรับช่วงปัจจุบันเป็นการเสนอความคิดการป้องกันอาชญากรรมในมุมมองของผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งเสนอแนวทางการป้องกันอาชญากรรมในระดับบุคคลและครอบครัวควรให้ความร่วมมือกับตำรวจ และขอความร่วมมือกับผู้นำภายในหมู่บ้านในการสอดส่องดูแลชาวบ้านในชุมชน ส่วนแนวทาง การป้องกันอาชญากรรมในระดับชุมชนได้เสนอให้มีการเพิ่มชุดรักษาความปลอดภัยให้มากกว่าเดิม เจ้าหน้าที่ตำรวจออกตรวจตราอย่างสม่ำเสมอและจัดที่พักชั่วคราวให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในช่วงอนาคต มีการนำเสนอแผนปฏิบัติการพัฒนายุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม ได้แก่ โครงการฝึกอบรมการป้องกันอาชญากรรม การเข้าค่ายให้ความรู้แก่ประชาชนและเยาวชนในการสร้างจิตสำนึก การสร้างเครือข่ายการป้องกันอาชญากรรม ไปยังชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง และการกำหนดกฎกติกาและบทลงโทษผู้กระทำความผิด

ปรีชา สาวม่วง (2553, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของผู้นำชุมชนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตอำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน จุดมุ่งหมายศึกษาให้ทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือของผู้นำชุมชน รวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคของผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจในด้านการปราบปรามอาชญากรรม วิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประกอบด้วยข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งเป็นข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลปฐมภูมิซึ่งเป็นข้อมูลจากภาคสนาม โดยการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำชุมชน จำนวน 182 คน และเจ้าหน้าที่ตำรวจ จำนวน 100 คน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ทดสอบด้วยค่าไคสแคว์ ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ผู้นำชุมชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่าเมื่อพบการกระทำความผิดเกี่ยวกับคดีอาชญากรรม จะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่อย่างเต็มที่ โดยคิดว่าเป็นหน้าที่ส่วนหนึ่งที่จะต้องปฏิบัติ ทั้งนี้ส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการประสบภัยจากโจรสู้ร้าย การให้ความร่วมมือของผู้นำชุมชนเพื่อเป็นการป้องกันภัยจากโจรสู้ร้าย ส่วนใหญ่ระบุว่าได้มีการปฏิบัติในจำนวน 5 ประเด็น ได้แก่ การจัดเวรยาม การตั้งกฎกติกาของหมู่บ้าน การใกล้เคียงประนีประนอมข้อพิพาท การควบคุมบุคคลกลุ่มเสี่ยง และการแจ้งเบาะแสของคนร้าย สำหรับประชาชนในหมู่บ้านส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการประสบภัยจากโจรสู้ร้าย ผู้นำชุมชนมีความวิตกกังวลบ้างเล็กน้อยเกี่ยวกับการประสบภัยจากโจรสู้ร้ายของประชาชนที่อาศัยในหมู่บ้าน

2. ในด้านทัศนคติของผู้นำชุมชนที่มีต่อการป้องกันอาชญากรรม พบว่า ผู้นำชุมชนให้ความสนใจเป็นอย่างมากต่อข่าวสารที่เกี่ยวกับการเกิดอาชญากรรมและการป้องกันปราบปราม และมีความมั่นใจบ้างต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่จะมีความมั่นใจเป็นอย่างมากถ้าหากเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีกับผู้นำชุมชนในการ

ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม และพบว่าผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ได้ร่วมกับประชาชนจัดตั้งเวรยามป้องกันโจรผู้ร้ายในชุมชน

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือของผู้นำชุมชน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ภูมิลำเนาเดิม ศาสนา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ที่อยู่อาศัยในเขตและนอกเขตเทศบาลตำบลท่าวังผา ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปัจจุบัน การมีประสบการณ์ในการอบรมหรือเข้าร่วมกิจกรรม การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 กับความร่วมมือของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมเกือบทุกประเด็นจาก 11 ประเด็น ยกเว้นใน 3 ประเด็นคือ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนาเดิม และเขตที่อยู่อาศัย ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ปัญหา อุปสรรค ในด้านความร่วมมือของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม พบว่า ผู้นำชุมชนได้ให้ความร่วมมือกับภาคราชการในกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมน้อยกว่าเท่าที่ควร เช่น การให้ความร่วมมือในการตรวจค้นหรือตรวจยึด การอบรมให้ความรู้ในการป้องกันอาชญากรรม การช่วยระงับเหตุหรือจับกุม และการแจ้งเหตุคนร้ายกำลังทำความผิด เหตุผลเพราะการปฏิบัติดังกล่าวมีความเสี่ยงต่ออันตรายสูงหรือเป็นการปฏิบัติที่มีความยุ่งยาก

ดาบตำรวจชาญเดช หินสูงเนิน (2553, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครตำรวจบ้านด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจคันนายาว มีวัตถุประสงค์การศึกษา 2 ประการ คือ ประการแรกเพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครตำรวจบ้านด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม และประการที่สองเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครตำรวจบ้านด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจคันนายาว ประชากรในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ อาสาสมัครตำรวจบ้านในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจคันนายาว จำนวนรวมเป็น 200 คน มีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครตำรวจบ้านด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจคันนายาว ภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมช่วยเหลือตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านการมีส่วนร่วมป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ด้านการมีส่วนร่วมคิดและวางแผนการป้องกันอาชญากรรม ด้านการมีส่วนร่วมประสานงานระหว่างตำรวจกับผู้นำประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมตั้งจุดตรวจสกัดในชุมชน และด้านการมีส่วนร่วมรายงานความเคลื่อนไหวของผู้ที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า อาสาสมัครตำรวจบ้านที่มีความคาดหวังในผลประโยชน์สูงมีความคิดเห็นต่อปัญหาอาชญากรรมสูง ความรู้ความเข้าใจอำนาจหน้าที่และภารกิจสูง จะมีส่วนร่วมบ้านด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจคันนายาวสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พุดสวัสดิ์ นาทองคำ (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาเมืองนำอยู่ เทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาเมืองนำอยู่ โดยรวมและรายด้าน 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการร่วมในผลประโยชน์ ด้านการตัดสินใจ และด้านการติดตามและประเมินผล และการมีส่วนร่วมด้านปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาเมืองนำอยู่ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการร่วมในผลประโยชน์ และด้านการติดตามประเมินผล แต่การมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาเมืองนำอยู่ โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติ ด้านการร่วมในผลประโยชน์ และด้านการติดตามประเมินผล แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาเมืองนำอยู่ โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติ ด้านการร่วมในผลประโยชน์ และด้านการติดตามประเมินผล แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยสรุป การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาเมืองนำอยู่ เทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปานกลาง โดยประชาชนที่มีระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาเมืองนำอยู่ แตกต่างกัน ซึ่งข้อสนเทศนี้สามารถใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการดำเนินงานด้านการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความยั่งยืนสืบไป

พรดิมา กงศรี (2551, บทคัดย่อ) การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาประสิทธิภาพการจราจรบริเวณถนนเลียบริมทางรถไฟเมืองพัทยา : ศึกษาเฉพาะกรณีถนนเลียบริมทางรถไฟเมืองพัทยา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมของในโครงการพัฒนาประสิทธิภาพการจราจร บริเวณถนนเลียบริมทางรถไฟเมืองพัทยา ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อ

พิจารณาระดับการมีส่วนร่วมเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด ในด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ส่วนการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยจำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาประสิทธิภาพการจราจร บริเวณถนนเลียบริมทางรถไฟเมืองพัทยาแตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุ การศึกษา รายได้ และอาชีพ ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาประสิทธิภาพการจราจร บริเวณถนนเลียบริมทางรถไฟเมืองพัทยา ไม่แตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติ.05 ส่วนปัญหา อุปสรรคในการเข้าไปมีส่วนของประชาชนนั้น สามารถสรุปเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหานั้นภาพรวมได้ คือ เมืองพัทยาคควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ของเมืองพัทยาให้มากขึ้น

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร แนวคิดทฤษฎี กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อาทิ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และข้อมูลจากทางอินเทอร์เน็ต และนำมากำหนดเป็นแบบสอบถาม มีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา
2. เครื่องมือในการศึกษาวิจัย
3. การหาคุณภาพของแบบสอบถาม
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. ระยะเวลาในการศึกษา
6. วิธีประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชากรจำนวนทั้งหมดที่เป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ประกอบด้วยกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 19 หมู่บ้าน หมู่ละ 3 คน รวมทั้ง 76 คน แต่มีคนที่ครองตำแหน่งอยู่จริงจำนวน 72 คน ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของ สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ดำเนินการศึกษา 2 แบบ คือ

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร รวบรวมจากเอกสาร แนวคิดทฤษฎี กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อาทิ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และข้อมูลจากทางอินเทอร์เน็ต

2. ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตและประเด็นคำถามในการสร้างแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ของครอบครัว (ต่อเดือน) ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สถานี ตำรวจภูธรเขาสิงโต และมีชื่อในทะเบียนราษฎร์ และความรู้สึกที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วยด้านการมีส่วนร่วมต่อตนเอง ด้านการมีส่วนร่วมต่อครอบครัว ด้านการมีส่วนร่วมต่อสังคมซึ่งมี 5 ระดับ

เกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	มีคะแนนเท่ากับ	5
เห็นด้วยมาก	มีคะแนนเท่ากับ	4
เห็นด้วยปานกลาง	มีคะแนนเท่ากับ	3
เห็นด้วยน้อย	มีคะแนนเท่ากับ	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	มีคะแนนเท่ากับ	1

และกำหนดเกณฑ์การแปลผลที่ใช้วัดระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว ตามเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย (μ) ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{สูตรการหาค่าอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{Max} - \text{Min}}{n} \\ \text{Max} &= \text{ค่าสูงสุด} \\ \text{Min} &= \text{ค่าต่ำสุด} \\ \text{N} &= \text{จำนวนชั้นที่ต้องการ} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

- ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง เห็นด้วยมาก
 ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
 ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
 ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นเอง มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ จากนั้นพิจารณาสร้างเป็นคำถาม เพื่อวัดระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอบริการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและพิจารณาแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา
4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากร จำนวน 30 คน จากกลุ่มประชากรในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสระแก้ว ที่เป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ประกอบด้วยกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของ สถานีตำรวจภูธรเมืองสระแก้ว และนำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับงานวิจัยสังคมศาสตร์ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ระดับ .84

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยวิทยาลักษณ์การบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขออนุญาตต่อกลุ่มประชากรที่เป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ประกอบด้วยกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของ สถานีตำรวจภูธรเมืองสระแก้ว เพื่อส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มประชากร

2. แจกแบบสอบถามแก่ประชากรที่เป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ประกอบด้วยกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของ สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จำนวน 72 คน และอธิบายให้ทราบถึงวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่จะได้รับ จากการวิจัยนี้ รวมทั้งชี้แจงอย่างละเอียดให้ทราบถึงวิธีตอบแบบสอบถาม

3. เมื่อแจกแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยนัดวันและเวลาในการรับคืนแบบสอบถาม

4. เมื่อได้รับคืนแบบสอบถามแล้วจะตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม พบว่าแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ จำนวน 72 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล โดยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

เวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่ 1 ธันวาคม 2557 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2558 รวมระยะเวลา 3 เดือน

วิธีประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิธีการประมวลผล

การประมวลผลข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับงานวิจัยด้านสังคมศาสตร์มีขั้นตอนดังนี้

1.1 การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.2 การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่ทำการคัดแยกเพื่อมาประมวลผล มาทำการลงรหัสตามที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า

1.3 การประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์ (Computing) นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วมาบันทึกโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเลือกใช้สถิติโดยพิจารณาถึงวัตถุประสงค์และความเหมาะสมของข้อมูล ดังต่อไปนี้

2.1 สถิติเชิงพรรณนา (Description method) เพื่ออธิบายถึงข้อมูลทางด้านประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการนำเสนอข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติต่าง ๆ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) คำนวณเป็นค่าร้อยละ (Percentage) และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในการทำงาน ทั้งภาพรวมและรายข้อ ใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน () วิเคราะห์ข้อมูลโดยการอธิบายเปรียบเทียบเพื่อวัดระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

2.2 การทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติอนุมาน (Inferential statistics) ค่าสถิติที่ใช้ คือ t-Test ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และใช้ค่าสถิติ One-way ANOVA ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มย่อยขึ้นไป กรณีพบว่ามีความสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheff

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้วมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ และทรัพย์สินที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของ สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของ สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ เก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรจำนวนทั้งหมดที่เป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ประกอบด้วยกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 19 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 72 คน นำเสนอผลการศึกษาเป็น 3 ส่วน ดังนี้ 1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม 2. การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว 3. การทดสอบสมมุติฐาน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4-1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
-ชาย	54	75.00
-หญิง	18	25.00
อายุ		
-31 - 40 ปี	11	15.29
-มากกว่า 41 ปี ขึ้นไป	61	84.71
ระดับการศึกษา		
-ต่ำกว่า ปวส./ อนุปริญญา	65	90.28
-ปวส./ อนุปริญญา	3	4.17
-ปริญญาตรี	4	5.56

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ		
- โสด	69	95.83
- สมรส	3	4.17
อาชีพ		
- เกษตรกร	50	69.44
- รับจ้างทั่วไป	4	4.17
- ประกอบธุรกิจส่วนตัว	18	5.56
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
- ต่ำกว่า 10,000 บาท	7	9.72
- 10,001 – 15,000 บาท	43	59.72
- 15,001 – 20,000 บาท	14	19.44
- 20,001 บาท ขึ้นไป	8	11.12
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่		
- 5 – 10 ปี	2	2.78
- มากกว่า 16 ปี	70	97.22
ความรู้สึที่มีต่อการปฏิบัติงาน		
- ระดับดีมาก	3	4.17
- ระดับดี	48	66.66
- ระดับปานกลาง	21	29.17

จากตารางที่ 4-1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 75.00 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 25.00 มีอายุมากกว่า 41 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 84.71 รองลงมา คือ มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.29 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับ ปวส./อนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 90.28 รองลงมาคือ มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 5.56 และมีการศึกษาในระดับปวส./อนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 4.17 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 95.83 รองลงมาคือ สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 4.17 มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 69.44 รองลงมาคือ ประกอบธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 25.00 และมีอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 5.56 มีรายได้ (เฉลี่ย) ต่อเดือน ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 59.72

รองลงมาคือ มีรายได้ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.44 และมีรายได้มากกว่า 20,001 บาท ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 11.12 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่มากกว่า 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 97.22 รองลงมาคือ มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ระหว่าง 5 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.78 ส่วนใหญ่มีความรู้สึกที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 66.66 รองลงมาคือ มีความรู้สึกที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 29.17 และมีความรู้สึกที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 4.17 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว

ตารางที่ 4-2 ค่าเฉลี่ยของภาพรวมของระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว

ประเด็นคำถาม	μ	แปลความ	อันดับ
1. ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรม การป้องกัน	4.36	0.653	มากที่สุด 3
2. ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	4.37	0.699	มากที่สุด 2
3. ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ	4.22	0.722	มากที่สุด 4
4. ด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	4.41	0.693	มากที่สุด 1
รวม	4.34	0.692	มากที่สุด

จากตารางที่ 4-2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมชุมชนในการป้องกัน อาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.34 = 0.692$) เมื่อพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการมีส่วนร่วมในด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจมากที่สุด ($\mu = 4.41 = 0.692$) รองลงมาคือ ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ($\mu = 4.37 = 0.699$) และด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรม การป้องกัน ($\mu = 4.36 = 0.653$) ส่วนด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ ($\mu = 4.22 = 0.722$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกัน
 อาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจฯ ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรม
 การป้องกัน

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลความ	อันดับ
	μ			
1. ท่านขวนขวายหาความรู้ในแขนงต่าง ๆ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม	4.56	0.696	มากที่สุด	1
2. ท่านมีส่วนร่วมในการได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมต่าง ๆ	4.42	0.622	มากที่สุด	2
3. ท่านมีส่วนร่วมในการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมตามที่ทางตำรวจจัดให้อาติ สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม เยาวชนสัมพันธ์	4.31	0.642	มากที่สุด	3
4. ท่านมีส่วนร่วมในการชักชวนเพื่อนบ้านให้ร่วมเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมตามที่ทางตำรวจจัดให้	4.26	0.650	มากที่สุด	5
5. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ความรู้ คำแนะนำเพื่อนบ้าน เมื่อออกจากบ้านไปทำธุระนอกบ้าน ให้สวมใส่เครื่องประดับ อาทิ แหวน สร้อย พอสสมควร	4.29	0.659	มากที่สุด	4
รวม	4.36	0.653	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4-3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมชุมชนในการป้องกัน อาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจฯ ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรม การป้องกัน โดยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.36$ $= 0.659$) โดยเมื่อพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการมีส่วนร่วมในเรื่องการขวนขวายหาความรู้ในแขนงต่าง ๆ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมมากที่สุด ($\mu = 4.56$ $= 0.696$) รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมต่าง ๆ ($\mu = 4.42$ $= 0.622$) และมีส่วนร่วมในการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมตามที่ทางตำรวจจัดให้อาติ สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม เยาวชนสัมพันธ์ฯ ($\mu = 4.31$ $= 0.642$) ส่วนด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ มีส่วนร่วมในการ

ชักชวนเพื่อนบ้านให้ร่วมเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมตามที่ทางตำรวจจัดให้ ($\mu = 4.26 \quad = 0.650$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจฯ ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลความ	อันดับ
	μ			
1. ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยการให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติบุคคลในชุมชนต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ	4.40	0.685	มากที่สุด	3
2. ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยการแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เมื่อมีเหตุร้ายเกิดขึ้นในชุมชน	4.43	0.668	มากที่สุด	2
3. ท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม	4.46	0.749	มากที่สุด	1
4. ท่านมีส่วนร่วมในการติดต่อหน่วยงานอื่นให้มาช่วยงานเจ้าหน้าที่ตำรวจ	4.25	0.707	มากที่สุด	5
5. ท่านมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ	4.32	0.688	มากที่สุด	4
รวม	4.37	0.699	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4-4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมชุมชนในการป้องกัน อาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจฯ ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.37 \quad = 0.699$) โดยเมื่อพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการมีส่วนร่วมในเรื่องการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมมากที่สุด ($\mu = 4.46 \quad = 0.749$) รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยการแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เมื่อมีเหตุร้ายเกิดขึ้นในชุมชน ($\mu = 4.43 \quad = 0.668$) และมีส่วนร่วมในการ

ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยการให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติบุคคลในชุมชนต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ($\mu = 4.40 \quad = 0.685$) ส่วนด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ มีส่วนร่วมในการติดต่อหน่วยงานอื่นให้มาช่วยงานเจ้าหน้าที่ตำรวจ ($\mu = 4.25 \quad = 0.707$) ตามลำดับตารางที่ 4-5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจฯ ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลความ	อันดับ
	μ			
1. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดสถานที่เมื่อมีกิจกรรมเกี่ยวกับทำให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม	4.29	0.701	มากที่สุด	1
2. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจการตำรวจด้วยการบริจาคเงิน เพื่อกิจกรรมอันเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม	4.15	0.781	มาก	5
3. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เพื่อกิจกรรมอันเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม	4.17	0.732	มาก	4
4. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจการตำรวจด้วยการร่วมประชุมปรึกษาหารือเพื่อการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชน	4.24	0.741	มากที่สุด	2
5. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจการตำรวจด้วยการให้ความร่วมมือในการเป็นพยานบอกข้อเท็จจริงในคดีอาชญากรรมต่อพนักงานสอบสวนหรือศาล	4.21	0.659	มากที่สุด	3
รวม	4.22	0.722	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4-5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมชุมชนในการป้องกัน อาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจฯ ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ โดยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.22 \quad = 0.722$) โดยเมื่อพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมเป็นรายด้าน พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการมีระดับส่วนร่วมในเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดสถานที่เมื่อมีกิจกรรมกรรมเกี่ยวกับการให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมมากที่สุด ($\mu = 4.29$ $\sigma = 0.701$) รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจการตำรวจด้วยการร่วมประชุมปรึกษาหารือเพื่อการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชน ($\mu = 4.24$ $\sigma = 0.741$) และมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจการตำรวจด้วยการให้ความร่วมมือในการเป็นพยานบอกข้อเท็จจริงในคดีอาชญากรรมต่อพนักงานสอบสวนหรือศาล ($\mu = 4.21$ $\sigma = 0.659$) ส่วนด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจการตำรวจด้วยการบริจาคเงิน เพื่อกิจกรรมอันเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม ($\mu = 4.15$ $\sigma = 0.781$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจฯ ด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลความ	อันดับ
	μ			
1. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยการสอดส่อง ดูแล ตรวจสอบ และเฝ้าระวังบริเวณชุมชนของท่าน ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	4.42	0.707	มากที่สุด	3
2. ท่านช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจในการดูแลรักษาความสงบ เพื่อพบบุคคลที่มีพฤติกรรมที่น่าสงสัย และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ	4.35	0.790	มากที่สุด	4
3. ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเรื่องการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	4.44	0.648	มากที่สุด	2
4. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยการช่วยเหลือผู้ถูกประทุษร้ายหรือจับกุมผู้กระทำความผิด	4.33	0.692	มากที่สุด	5
5. ท่านมีส่วนร่วมในการนำผลการประชุมเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้ชุมชนได้ทราบ	4.51	0.628	มากที่สุด	1
รวม	4.41	0.693	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4-6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมชุมชนในการป้องกัน อาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจฯ ด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.41 \quad = 0.693$) โดยเมื่อพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการมีส่วนร่วมในเรื่องการมีส่วนร่วมในการนำผลการประชุม เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้ชุมชนได้ทราบมากที่สุด ($\mu = 4.51 \quad = 0.628$) รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเรื่องการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ($\mu = 4.44 \quad = 0.648$) และมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยการสอดส่อง ดูแล ตรวจสอบ และเฝ้าระวังบริเวณชุมชนของท่าน ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ($\mu = 4.42 \quad = 0.707$) ส่วนด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ มีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยการช่วยเหลือผู้ถูกประทุษร้ายหรือจับกุมผู้กระทำความผิด ($\mu = 4.33 \quad = 0.692$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้ (เฉลี่ย) ต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบโดยใช้ค่าสถิติ t-Test ใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปรอิสระที่มีสองกลุ่มกับค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และค่าสถิติ F-test (ค่าสถิติความแปรปรวนทางเดียว) ใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปรอิสระที่มีมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไปกับค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยทำการทดสอบหาความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ Scheff เพื่อหาว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิเคราะห์แสดงตามลำดับ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 เพศแตกต่างกันระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกัน
อาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-7 การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกัน
อาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จำแนกตามเพศ

ด้านการมีส่วนร่วม	เพศ	μ		n	t	p
1. ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือ การฝึกอบรม การป้องกัน	ชาย	4.33	.445	55	-1.394	.498
	หญิง	4.49	.377	18		
2. ด้านการประสานงานกับ เจ้าหน้าที่ตำรวจ	ชาย	4.35	.510	55	-.555	.397
	หญิง	4.43	.618	18		
3. ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ	ชาย	4.24	.613	55	.332	.138
	หญิง	4.19	.425	18		
4. ด้านการร่วมกิจกรรมกับ เจ้าหน้าที่ตำรวจ	ชาย	4.39	.594	55	-.566	.953
	หญิง	4.48	.518	18		

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4-7 ผลการวิเคราะห์ โดยการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำ
ชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต โดยใช้
ค่าสถิติ t-Test เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีเพศต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการ
ป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต ในด้านการเรียนรู้การ
ป้องกันหรือการฝึกอบรม การป้องกัน ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้านการสนับสนุน
กิจการตำรวจ และด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า p เท่ากับ .498
.397 .138 และ .953 ตามลำดับ

สมมติฐานที่ 2 อายุแตกต่างกันระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกัน
 อาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-8 การเปรียบเทียบความแปรปรวนของระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการ
 ป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต
 จำแนกตามอายุ

ด้านการมีส่วนร่วม	อายุ	μ		n	f	p
1. ด้านการเรียนรู้การป้องกัน หรือการฝึกอบรม การป้องกัน	31 – 40 ปี	4.21	.501	11	1.542	.218
	มากกว่า 41 ปีขึ้นไป	4.39	.417	61		
2. ด้านการประสานงานกับ เจ้าหน้าที่ตำรวจ	31 – 40 ปี	4.32	.458	11	.090	.765
	มากกว่า 41 ปีขึ้นไป	4.38	.552	61		
3. ด้านการสนับสนุนกิจการ ตำรวจ	31 – 40 ปี	4.21	.864	11	.004	.952
	มากกว่า 41 ปีขึ้นไป	4.22	.509	61		
4. ด้านการร่วมกิจกรรมกับ เจ้าหน้าที่ตำรวจ	31 – 40 ปี	4.21	.672	11	1.474	.229
	มากกว่า 41 ปีขึ้นไป	4.44	.554	61		

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4-8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม
 ของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต
 จำแนกตามอายุ โดยใช้ค่าสถิติความแปรปรวนทางเดียว เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้นำชุมชนที่
 มีอายุแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในด้านการ
 เรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรม การป้องกัน ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้านการ
 สนับสนุนกิจการตำรวจ และด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า
 p เท่ากับ .218 .765 .952 และ .229 ตามลำดับ

สมมติฐานที่ 3 ระดับการศึกษาแตกต่างกันระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่าง

ตารางที่ 4-9 การเปรียบเทียบความแปรปรวนของระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านการมีส่วนร่วม	ระดับการศึกษา	μ		n	t	p
1. ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรมการป้องกัน	ต่ำกว่า ปวส.	4.34	.436	65	1.393	.255
	ปวส./อนุปริญญา	4.46	.416	3		
	ปริญญาตรี	4.70	.258	4		
2. ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	ต่ำกว่า ปวส.	4.37	.551	65	.858	.428
	ปวส./อนุปริญญา	4.46	.416	3		
	ปริญญาตรี	4.70	.200	4		
3. ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ	ต่ำกว่า ปวส.	4.23	.562	65	1.460	.239
	ปวส./อนุปริญญา	3.73	.577	3		
	ปริญญาตรี	4.45	.640	4		
4. ด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	ต่ำกว่า ปวส.	4.22	.569	65	.529	.592
	ปวส./อนุปริญญา	4.39	.591	3		
	ปริญญาตรี	4.70	.200	4		

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4-9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้ค่าสถิติความแปรปรวนทางเดียว เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรม การป้องกัน ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ และด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า p เท่ากับ .255 .428 .239 และ .592 ตามลำดับ

สมมติฐานที่ 4 สถานภาพการสมรสแตกต่างกันระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-10 การเปรียบเทียบความแปรปรวนของระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จำแนกตามสถานภาพสมรส

ด้านการมีส่วนร่วม	สถานภาพสมรส	μ		n	t	p
1. ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรมการป้องกัน	โสด	4.37	.438	69	.165	.685
	สมรส	4.26	.305	2		
2. ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	โสด	4.37	.546	69	.008	.928
	สมรส	4.40	.200	2		
3. ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ	โสด	4.21	.537	69	.898	.346
	สมรส	4.53	.461	2		
4. ด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	โสด	4.40	.580	69	.616	.435
	สมรส	4.66	.416	2		

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4-10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จำแนกตามสถานภาพการสมรส โดยใช้ค่าสถิติความแปรปรวนทางเดียว เพื่อทดสอบสมมติฐานพบว่า ผู้นำชุมชนที่มีสถานภาพการสมรสแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรม การป้องกัน ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ และด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า p เท่ากับ .658 .928 .346 และ .435 ตามลำดับ

สมมติฐานที่ 5 อาชีพแตกต่างกันระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกัน
 อาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-11 การเปรียบเทียบความแปรปรวนของระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการ
 ป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต
 จำแนกตามอาชีพ

ด้านการมีส่วนร่วม	อาชีพ	μ		n	t	p
1. ด้านการเรียนรู้การป้องกัน หรือการฝึกอบรม การป้องกัน	เกษตรกร	4.37	.446	50	.152	.860
	รับจ้างทั่วไป	4.25	.500	4		
	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	4.37	.399	18		
2. ด้านการประสานงานกับ เจ้าหน้าที่ตำรวจ	เกษตรกร	4.44	.522	50	5.077	.009
	รับจ้างทั่วไป	3.60	.800	4		
	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	4.35	.385	18		
3. ด้านการสนับสนุนกิจการ ตำรวจ	เกษตรกร	4.26	.568	50	1.025	.364
	รับจ้างทั่วไป	3.85	.789	4		
	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	4.20	.526	18		
4. ด้านการร่วมกิจกรรมกับ เจ้าหน้าที่ตำรวจ	เกษตรกร	4.44	.551	50	4.084	.021*
	รับจ้างทั่วไป	3.65	1.024	4		
	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	4.48	.412	18		

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4-11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม
 ของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต
 จำแนกตามอาชีพ โดยใช้ค่าสถิติความแปรปรวนทางเดียว เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้นำชุมชน
 ที่มีอาชีพแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในด้าน
 การเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรม การป้องกัน และด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ ไม่
 แตกต่างกัน โดยมีค่า p เท่ากับ .860 และ .364 ส่วนในด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และ
 ด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ พบว่า ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม
 กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต แตกต่างกัน โดยมีค่า p เท่ากับ .009 และ .021*

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงได้นำผลการวิเคราะห์ไปทำการทดสอบต่อเนื่องจากการวิเคราะห์ความแปรปรวน ด้วยการทดสอบแบบจับคู่พหุคูณ (Multiple comparison tests) โดยใช้วิธีทดสอบแบบผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด เพื่อหาว่ามีค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างแตกต่างกัน

ตารางที่ 4-12 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จำแนกตามด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	μ	เกชตรกร	รับจ้างทั่วไป	ประกอบธุรกิจส่วนตัว
เกชตรกร	4.44	-	.840*	.840
รับจ้างทั่วไป	4.60	-	-	.755*
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	4.35	--	--	--

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของ Scheff พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอาชีพต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต ในด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2 คู่ คือ

คู่ที่ 1 ระหว่างกลุ่มผู้นำชุมชนที่มีอาชีพเกชตรกร กับกลุ่มผู้นำชุมชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป โดยผู้นำชุมชนที่มีอาชีพเกชตรกร มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจน้อยกว่ากลุ่มผู้นำชุมชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป

คู่ที่ 2 ระหว่างกลุ่มผู้นำชุมชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป กับกลุ่มผู้นำชุมชนที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว โดยผู้นำชุมชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจมากกว่ากลุ่มผู้นำชุมชนที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว

ตารางที่ 4-13 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จำแนกตาม ด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	μ	เกษตรกร	รับจ้างทั่วไป	ประกอบธุรกิจส่วนตัว
เกษตรกร	4.44	-	.794*	-.044
รับจ้างทั่วไป	4.65	-	-	-.838*
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	4.48	--	--	--

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของ Scheff พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอาชีพต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต ในด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2 คู่ คือ

คู่ที่ 1 ระหว่างกลุ่มผู้นำชุมชนที่มีอาชีพเกษตรกร กับกลุ่มผู้นำชุมชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป โดยผู้นำชุมชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจน้อยกว่ากลุ่มผู้นำชุมชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป

คู่ที่ 2 ระหว่างกลุ่มผู้นำชุมชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป กับกลุ่มผู้นำชุมชนที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว โดยผู้นำชุมชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจมากกว่ากลุ่มผู้นำชุมชนที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว

สมมติฐานที่ 6 รายได้ (เฉลี่ย) ต่อเดือนแตกต่างกันระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-14 การเปรียบเทียบความแปรปรวนของระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จำแนกตามรายได้ (เฉลี่ย) ต่อเดือน

ด้านการมีส่วนร่วม	รายได้ (เฉลี่ย) ต่อเดือน	μ		n	t	p
1. ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรมการป้องกัน	ต่ำกว่า 10,000 บาท	4.60	.400	6	1.040	.381
	10,001 – 15,000 บาท	4.35	.435	44		
	15,001 – 20,000 บาท	4.37	.421	14		
	20,001 บาทขึ้นไป	4.20	.461	7		
2. ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	ต่ำกว่า 10,000 บาท	4.42	.593	6	.807	.495
	10,001 – 15,000 บาท	4.38	.573	44		
	15,001 – 20,000 บาท	4.45	.297	14		
	20,001 บาทขึ้นไป	4.04	.620	7		
3. ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ	ต่ำกว่า 10,000 บาท	4.31	.781	6	.157	.925
	10,001 – 15,000 บาท	4.24	.415	44		
	15,001 – 20,000 บาท	4.15	.812	14		
	20,001 บาทขึ้นไป	4.17	.734	7		
4. ด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	ต่ำกว่า 10,000 บาท	4.48	.514	6	.105	.957
	10,001 – 15,000 บาท	4.41	.609	44		
	15,001 – 20,000 บาท	4.34	.624	14		
	20,001 บาทขึ้นไป	4.42	.335	7		

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4-14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จำแนกตามรายได้ (เฉลี่ย) ต่อเดือน โดยใช้ค่าสถิติ One-way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า

ผู้นำชุมชนที่มีรายได้ (เฉลี่ย) ต่อเดือนแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรม การป้องกัน ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ และด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า p เท่ากับ .381 .495 .925 และ .957 ตามลำดับ

สมมติฐานที่ 7 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่แตกต่างกันระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-15 การเปรียบเทียบความแปรปรวนของระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต

ด้านการมีส่วนร่วม	ระยะเวลาที่อาศัยอยู่	μ		n	t	p
1. ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรมการป้องกัน	5 - 10 ปี	4.00	.282	2	1.489	.226
	16 ปี ขึ้นไป	4.37	.432	70		
2. ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	5 - 10 ปี	3.70	.989	2	3.338	.072
	16 ปี ขึ้นไป	4.39	.518	70		
3. ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ	5 - 10 ปี	3.80	.848	2	1.161	.285
	16 ปี ขึ้นไป	4.24	.564	70		
4. ด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	5 - 10 ปี	4.30	.141	2	.076	.784
	16 ปี ขึ้นไป	4.41	.582	70		

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4-15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต โดยใช้ค่าสถิติความแปรปรวนทางเดียว เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโตแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรม การป้องกัน ด้านการประสานงาน

กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ และด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า p เท่ากับ .226 .076 .285 และ .784 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-16 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	เป็นไป	ไม่เป็นไป
	ตาม	ตาม
สมมติฐาน		
1. เพศแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน		✓
2. อายุแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน		✓
3. ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน		✓
4. สถานภาพแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน		✓
5. อาชีพแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน	✓	
6. รายได้ (เฉลี่ย) ต่อเดือนแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน		✓
7. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่แตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน		✓

จากตารางที่ 4-16 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว ในทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านสถานภาพพบว่า สถานภาพแตกต่างกันระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน

บทที่ 5

ข้อสรุป และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ และทรัพย์สินที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของ สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของ สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ โดยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรจำนวนทั้งหมดที่เป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ประกอบด้วยกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 19 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 72 คนค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติอนุมานใช้ t-Test ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และใช้ค่าสถิติความแปรปรวนทางเดียว ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มย่อยขึ้นไป นำเสนอผลการศึกษาดังนี้

สรุปผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 75.00 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 25.00 ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 41 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 84.71 รองลงมาคือ มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.29 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับ ปวส./อนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 90.28 รองลงมาคือ มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 5.56 และมีการศึกษาในระดับปวส./อนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 4.17 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็น ร้อยละ 95.83 รองลงมาคือ สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 4.17 ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 69.44 รองลงมาคือ ประกอบธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 25.00 และมีอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 5.56 ส่วนใหญ่มีรายได้ (เฉลี่ย) ต่อเดือน ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 59.72 รองลงมาคือ มีรายได้ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.44 และมีรายได้มากกว่า 20,001 บาท ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 11.12 ส่วนใหญ่มี

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่มากกว่า 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 97.22 รองลงมาคือ มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ระหว่าง 5 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.78 ส่วนใหญ่มีความรู้สึกที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 66.66 รองลงมาคือ มีความรู้สึกที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 29.17 และมีความรู้สึกที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 4.17

2. การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมชุมชนในการป้องกัน อาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.34 \quad = 0.692$) เมื่อพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการมีส่วนร่วมในด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจมากที่สุด ($\mu = 4.41 \quad = 0.692$) รองลงมาคือ ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ($\mu = 4.37 \quad = 0.699$) และด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรม การป้องกัน ($\mu = 4.36 \quad = 0.653$) ส่วนด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ ($\mu = 4.22 \quad = 0.722$) ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์ความแตกต่างการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว พบว่า

3.1 เพศแตกต่างกันระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกันพบว่า ผู้นำชุมชนที่มีเพศต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต ในด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรม การป้องกัน ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ และด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า p เท่ากับ .498 .397 .138 และ .953 ตามลำดับ

3.2 อายุแตกต่างกันระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกันพบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอายุแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรม การป้องกัน ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ และด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า p เท่ากับ .218 .765 .952 และ .229 ตามลำดับ

3.3 ระดับการศึกษาแตกต่างกันระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน

พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรม การป้องกัน ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ และด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า p เท่ากับ .255 .428 .239 และ .592 ตามลำดับ

3.4 สถานภาพแตกต่างกันระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่าง พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีสถานภาพการสมรสแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรม การป้องกัน ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ และด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า p เท่ากับ .658 .928 .346 และ .435 ตามลำดับ

3.5 อาชีพแตกต่างกันระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่าง พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรม การป้องกัน และด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า p เท่ากับ .860 และ .364 ส่วนในด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ พบว่า ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต แตกต่างกัน โดยมีค่า p เท่ากับ .009 และ .021 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.6 รายได้ (เฉลี่ย) ต่อเดือน แตกต่างกันระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว แตกต่าง พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีรายได้ (เฉลี่ย) ต่อเดือนแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรม การป้องกัน ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ และด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า p เท่ากับ .381 .495 .925 และ .957 ตามลำดับ

3.7 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่แตกต่างกันระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัด สระแก้ว แตกต่าง พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโตแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรม การป้องกัน ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้านการสนับสนุน

กิจการตำรวจ และด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า p เท่ากับ .226 .076 .285 และ .784 ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกัน อาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มาจากการร่วมมือของผู้นำชุมชนในการร่วมกันป้องกันอาชญากรรมในชุมชน ทั้งในด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรม การป้องกัน ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ และด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้ได้ข้อค้นพบที่มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พ.ต.ท.สมหมาย อุปถัมภ์ (2548) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ศึกษากรณีประชาชนในเขตสถานีตำรวจนครบาลบางนา กรุงเทพมหานคร การสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของประชาชนที่พักอาศัยในเขตพื้นที่สถานีตำรวจนครบาลบางนา อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังได้ข้อค้นพบที่แตกต่างไปจากผลการศึกษาของ พ.ต.ท.สนั่น วงเพียร (2542) ศึกษาเรื่อง ความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ศึกษาเฉพาะประชาชนในเขตอำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านฉาง อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ให้ความร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรมต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม น้อยกว่าประชาชนในเขตตำบลพลา และตำบลสำนักท้อน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากตำบลบ้านฉาง พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านฉาง ซึ่งสถานีตำรวจภูธรอำเภอบ้านฉาง มีการจัดการสายตรวจทั้งเดินเท้า สายตรวจจักรยานยนต์ และสายตรวจรถยนต์ ออกตรวจในพื้นที่มากเป็นพิเศษ เพื่อเป็นการป้องกันเหตุร้ายที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะกับธนาคารและร้านทอง สถานีบริการน้ำมัน และมินิมาร์ท ซึ่งอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว ประกอบกับตำบลบ้านฉาง เป็นพื้นที่ที่มีประชาชนอยู่อย่างหนาแน่น มีประชาชนสัญจรอยู่ตลอดเวลา จึงไม่สนใจในการเลี้ยงสัตว์ เช่น สุนัข ดิฉันศึกษาเดือนกุมภาพันธ์ การดูแลความเรียบร้อย เช่น ปิดประตู หน้าต่าง ก่อนออกจากบ้าน ตลอดจนการสวมใส่เครื่องประดับเมื่อออกไปทำธุระนอกบ้าน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตตำบลบ้านฉาง ให้ความร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรมค่อนข้างน้อย และพบว่า ประชาชนในเขตตำบลสำนักท้อน อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง โดยภาพรวมให้ความร่วมมือในการปราบปรามอาชญากรรมต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม น้อยกว่าประชาชนในเขตตำบลบ้านฉางและตำบลสำนักท้อน เป็นเช่นนี้เนื่องมาจาก

ตำบลสำนักท้อน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นสวนผลไม้และไร่มันสำปะหลัง มีบ้านประชาชนอยู่กระจัดกระจาย และสถานีตำรวจภูธรอำเภอบ้านฉางมีการจัดการสายตรวจตำบลและสายตรวจรถยนต์ออกจากพื้นที่เป็นครั้งคราว ทำให้ประชาชนในเขตตำบลสำนักท้อนให้ความร่วมมือในการปราบปรามอาชญากรรมเกี่ยวกับการจับกุมผู้กระทำความผิด การช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจในการจับกุมคนร้าย ตลอดจนการเป็นพยานชี้ตัวผู้ต้องหาในการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจค่อนข้างน้อย เนื่องจากเกรงว่าตนเองจะไม่ได้ได้รับความปลอดภัยหลังจากที่ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้ว

จากการวิเคราะห์ความแตกต่างการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว พบว่า ผู้นำชุมชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ (เฉลี่ย) ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ มีระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว ไม่แตกต่างกัน ซึ่งแตกต่างไปจากผลการศึกษาของ พ.ต.ท. สมหมาย อุปลัมภ์ (2548) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ศึกษากรณีประชาชนในเขตสถานีตำรวจนครบาลบางนา กรุงเทพมหานคร โดยมีสมมติฐานการวิจัยว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่พักอาศัยในเขตพื้นที่ และความรู้สึกต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่แตกต่างกัน จะมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมแตกต่างกัน สาเหตุอาจมาจากความแตกต่างด้านลักษณะของพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาที่ต่างกัน ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงผู้บริหาร

1. จากการศึกษาพบว่า ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ ผู้นำชุมชนยังมีส่วนร่วมในระดับน้อย ดังนั้น สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว ควรมีการกำหนดมาตรการในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้นำชุมชนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มากขึ้น

2. ควรมีกำหนดแผน นโยบาย การอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมให้ชัดเจนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ควรให้ผู้นำชุมชนได้มีส่วนร่วมในการออกตรวจ หรือตั้งจุดตรวจ สักัด ร่วมกับเจ้าหน้าที่มากขึ้น

2. ควรมีการจัดฝึกอบรมสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมภายในพื้นที่ให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเชิงคุณภาพถึงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกัน
อาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม
เป็นระยะ ๆ เนื่องจากประชากรที่ใช้ในการศึกษาจะเปลี่ยนแปลงสถานภาพและจำนวนอยู่
ตลอดเวลา
3. นอกจากศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมในเขต
พื้นที่แล้ว ควรศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่
ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว

บรรณานุกรม

- จินดา มณีเนตร. (2540). การมีส่วนร่วมของตำรวจป่าไม้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชาญเดช หินสูงเนิน. (2553). การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครตำรวจบ้านด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจคันนายาว. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาศิลปศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกริก.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2540). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดิน ปรัชญพฤทธิ. (2543). ภาวะผู้นำและการให้มีส่วนร่วม (พิมพ์ครั้งที่ 18). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชिरาช.
- นดา คำรหัสเลิศ. (2542). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมชุมชนของประชาชนในชุมชนบ้านครัวกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปรีชา สาวม่วง. (2553). การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของผู้นำชุมชนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตอำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประยูร ศรีประสาธน์. (2542). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชिरาช.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. (2546). กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- พงศ์พัฒน์ ฉายาพันธุ์, พ.ต.ท. (2543). การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันอาชญากรรมและยาเสพติดในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ลาดพร้าว.
- พรติมา คงศรี. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาประสิทธิภาพการจราจรบริเวณถนนเลียบริมทางรถไฟเมืองพัทยา: ศึกษาเฉพาะกรณีถนนเลียบริมทางรถไฟเมืองพัทยา. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา

- พลสวัสดิ์ นาทองคำ. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาเมืองน่าอยู่ เทศบาล ตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2541). การมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของคณะกรรมการศึกษาประจำ โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เมตตา สีนบุตร. (2547). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนา ศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน (SML): ศึกษากรณีหมู่บ้านที่ 4 ตำบลบ้านร่ม อำเภอน้ำเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบาย สาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ยงยุทธ ณ สงขลา. (2553). ยุทธศาสตร์การป้องกันอาชญากรรมโดยการสร้างอนาคตร่วมกันของ ชุมชน ตำบลสาธุ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- รัมภา แก้วปิ่นทอง. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการปลูกป่าชายเลน : กรณีศึกษา เขตพื้นที่ตำบลตำหรุ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรรณ นูริศิริรักษ์. (2547). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพ ของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML): ศึกษากรณี หมู่ที่ 12 ตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมือง สมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมยศ นาวิการ. (2540). การบริหารและพฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: ผู้จัดการ.
- สมหมาย อุปถัมภ์. (2548). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ศึกษากรณีประชาชนในเขตสถานีตำรวจนครบาลบางนา กรุงเทพมหานคร. ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต. (2557). ข้อมูลท้องถิ่นสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว. สระแก้ว: สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต.
- สนั่น วงเพียร. (2542). ความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ศึกษาเฉพาะประชาชนในเขตอำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง. ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สุชาดา จักรพิสูทธิ์. (2547). การศึกษาทางเลือกของชุมชน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 27 (4), 18 – 23.
- สำนักงานคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบกและสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย. (2537). *หลักการควบคุมการจราจร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- อกิน รพีพัฒน์. (2547). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์การศึกษา นโยบายสาธารณสุข.
- อรุณ รักธรรม. (2540). *การพัฒนาและการฝึกอบรมบุคคล: ศึกษาเชิงปฏิบัติการ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อภิญา กังสนารักษ์. (2544). *รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์กรที่มีประสิทธิภาพระดับ คณะของสถาบันอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิทธิ โลหะชาละ. (2542). *การมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูและอาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษา เชียงราย*. การศึกษาแบบอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Cohen, J. M. & Uphoff, N. T. (1981). *Rural development participation: Concept and measures for project design implementation and evaluation*. Rural Development Committee Center for International Studies, Cornell University.
- Fornaroff, A. (1980). *Community involvement in health system for primary health care*. Geneva: World Health Organization.
- Oakley, P. (1984). *Approaches to participation in rural development*. Geneva: International Office.
- Reeder, W.W. (1974). *Some aspects of the information social participation of farm families in New York State*. New York: Cornell University.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานี

ตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านลักษณะทั่วไปส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงตามความเป็นจริงของท่าน

ข้อคำถาม	
1. เพศ	☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง
2. อายุ	☐ 1) ไม่เกิน 25 ปี ☐ 2) 26 – 30 ปี ☐ 3) 31 – 40 ปี ☐ 4) 41 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา	☐ 1) ต่ำกว่า ปวส. ☐ 2) ปวส./อนุปริญญา ☐ 3) ปริญญาตรี ☐ 4) สูงกว่าปริญญาตรี
4. สถานภาพ	☐ 1) สมรส ☐ 2) โสด ☐ 3) หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่
5. อาชีพ	☐ 1) เกษตรกร ☐ 2) รับราชการ ☐ 3) รับจ้างทั่วไป ☐ 4) พนักงานบริษัทเอกชน ☐ 5) พนักงานบริษัทรัฐวิสาหกิจ ☐ 6) ประกอบธุรกิจส่วนตัว
6. รายได้(เฉลี่ย)ต่อเดือน	☐ 1) ต่ำกว่า 10,000 บาท ☐ 2) 10,001 – 15,000 บาท ☐ 3) 15,001 – 20,000 บาท ☐ 4) 20,001 บาท ขึ้นไป
7. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต และมีชื่อในทะเบียนราษฎร	☐ 1) ไม่เกิน 5 ปี ☐ 2) 5 – 10 ปี ☐ 3) 11 – 15 ปี ☐ 4) 16 ปี ขึ้นไป
8. ความรู้สึกที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ	☐ 1) ระดับดีมาก ☐ 2) ระดับดี ☐ 3) ระดับปานกลาง ☐ 3) ระดับน้อย

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกัน
 อาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโต จังหวัดสระแก้ว
 คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
 โดยมีระดับการให้คะแนนดังนี้

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
<u>ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือ การฝึกอบรมการป้องกัน</u>					
1. ท่านขวนขวายหาความรู้ในแขนงต่าง ๆ ในการป้องกันและ ปราบปรามอาชญากรรม					
2. ท่านมีส่วนร่วมในการได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและ ปราบปรามอาชญากรรมต่าง ๆ					
3. ท่านมีส่วนร่วมในการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกัน อาชญากรรมตามที่ทางตำรวจจัดให้ อาทิ สมาชิกแจ้งข่าว อาชญากรรม เยาวชนสัมพันธ์ ฯลฯ					
4. ท่านมีส่วนร่วมในการชักชวนเพื่อนบ้านให้ร่วมเข้ารับการอบรม เกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมตามที่ทางตำรวจจัดให้					
5. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ความรู้ คำแนะนำเพื่อนบ้าน เมื่อออก จากบ้านไปทำธุระนอกบ้าน ให้สวมใส่เครื่องประดับ อาทิ แหวน สร้อย พอสสมควร					
<u>ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ</u>					
6. ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยการ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติบุคคลในชุมชนต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ					
7. ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยการ แจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เมื่อมีเหตุร้ายเกิดขึ้นในชุมชน					
8. ท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม					
9. ท่านมีส่วนร่วมในการติดต่อหน่วยงานอื่นให้มาช่วยงาน เจ้าหน้าที่ตำรวจ					
10. ท่านมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของ เจ้าหน้าที่ตำรวจ					

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
<u>ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ</u>					
11.ท่านมีส่วนร่วมในการจัดสถานที่เมื่อมีกิจกรรมกรมเกี่ยวกับการให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม					
12.ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจการตำรวจด้วยการบริจาคเงิน เพื่อกิจกรรมอื่นเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม					
13.ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เพื่อกิจกรรมอื่นเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม					
14.ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจการตำรวจด้วยการร่วมประชุมปรึกษาหารือเพื่อการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชน					
15.ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจการตำรวจด้วยการให้ความร่วมมือในการเป็นพยานบอกข้อเท็จจริงในคดีอาชญากรรมต่อพนักงานสอบสวนหรือศาล					
<u>ด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ</u>					
16.ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยการสอดส่องดูแล ตรวจตรา และเฝ้าระวังบริเวณชุมชนของท่าน ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ					
17.ท่านช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจในการดูแลรักษาความสงบ เพื่อพบบุคคลที่มีพฤติกรรมที่น่าสงสัย และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ					
18.ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเรื่องการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม					
19.ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยการช่วยเหลือผู้ถูกประทุษร้ายหรือจับกุมผู้กระทำความผิด					
20.ท่านมีส่วนร่วมในการนำผลการประชุม เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้ชุมชนได้ทราบ					

ส่วนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะอื่น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูงสำหรับความร่วมมือ